

VullnetarizmiPikëAl

Zhvillimi i kornizës ligjore dhe sociale të vullnetarizmit në Europë

Një përmbledhje e kuadrit ligjor, politik, institucional dhe shoqëror të
vullnetarizmit në 5 vende të ndryshme të Europës.

Autore: Lejla Šehić Relić
Maj 2021

Financuar nga LevizAlbania

Një projekt i Agjencisë Zvicerane për
Zhvillim dhe Bashkëpunim SDC

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Agjencia Zvicerane për Zhvillim
dhe Bashkëpunim SDC

Përmbajtja

Rreth projektit VullnetarizmiPikëAL	2
Potenciali i vullnetarizmit për zhvillim ekonomik dhe shoqëror	3
1. KROACIA.....	4
Kudri ligjor dhe i politikave	4
Kudri institucional	6
Financimi.....	8
Peisazhi i vullnetarizmit	9
2. IRLANDA.....	10
Kudri ligjor dhe i politikave	10
Kudri institucional	13
Financimi.....	15
Peisazhi i vullnetarizmit	15
3. DANIMARKA.....	17
Kudri ligjor dhe i politikave	17
Kudri institucional	19
Financimi.....	21
Peisazhi i vullnetarizmit	22
4. GJERMANI	23
Kudri ligjor dhe i politikave	23
Kudri institucional	24
Financimi.....	27
Peisazhi i vullnetarizmit	27
5. BELGJIKE.....	29
Kudri institucional	31
Financimi.....	33
Peisazhi i vullnetarizmit	33
Përfundime	35

Rreth projektit VullnetarizmiPikëAL

VullnetarizmiPikëAL, është një nismë e organizatës **Përtej Barrierave** e cila zbatohet në bashkëpunim me **Projekte Vullnetare Ndërkombëtare** dhe **Qendra “Progres dhe Zhvillim”**, me një shtrirje në të gjithë vendin. Ky projekt mbështetet financiarisht nga instrumenti i granteve strategjike të Lëviz Albania, projekti i **Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim, SDC**.

Ndërhyrja e propozuar nga projekti VullnetarizmiPikëAL synon të adresojë nevojat e zhvillimit të fushës së vullnetarizmit në vend duke sjellë bashkë bashkëpunimin ndër sektorial, risitë dixhitale dhe përmirësimet ligjore sipas nevojës.

Qëllimi i projektit është të krijojë një mjedis multi-dimensional të mundshëm ku vullnetarizmi inkurajohet, mbështetet dhe njihet si një mekanizëm kryesor për promovimin e qytetarisë aktive, solidaritetit dhe kohezionit social në Shqipëri. Projekti synon të përmirësojë infrastrukturën ekzistuese ligjore dhe sociale me ndërhyrje sistematike nga poshtë lart dhe propozon një sistem funksional me qasje inovative dhe ndikim të drejtpërdrejtë në vullnetarizëm, gjithëpërfshirës, cilësor dhe me standarde, për të gjithë aktorët e interesuar.

Objektivat e projektit:

1. Identifikimi i strukturave ekzistuese, nevojat dhe sfidat për vullnetarizmin në nivel kombëtar duke eksploruar potencialin e bashkëpunimeve ndër-sektorale që mbështesin kërkime të reja cilësore dhe sasiore dhe ofrojnë alternativa funksionale në sektorin e vullnetarizmit.
2. Advokimi dhe lobimi në nivelin institucional përmes një procesi gjithëpërfshirës të punës midis shoqërisë civile dhe qeverisjes vendore, për të përmirësuar kornizën ekzistuese ligjore të vullnetarizmit, duke sugjeruar modele dhe qasje fleksibël.
3. Vendosja e strukturave të qëndrueshme ndërvepruese midis palëve të interesuara për bashkëpunim, partneritet dhe zhvillimin e modeleve gjithëpërfshirëse të vullnetarizmit në nivel kombëtar përmes përdorimit të burimeve inovative dixhitale.

Potenciali i vullnetarizmit për zhvillim ekonomik dhe shoqëror

Vullnetarizmi, si një fenomen shoqëror, është një kornizë në të cilën individët dhe grupet mundën që përmes fuqisë së iniciativës dhe krijimtarisë së tyre, të iniciojnë dhe promovojnë procese pozitive shoqërore. Me këtë vetëdije, qeveritë e shumë vendeve përpiqen të inkurajojnë vullnetarizmin përmes politikave të tyre publike duke eksploruar mundësitë për të mbështetur dhe zhvilluar sektorin.

Një nga supozimet që lidhet me vullnetarizmin, pasi është një aktivitet informal, është se vullnetarizmi nuk kërkon një kornizë ligjore. Në praktikë, nevoja për të hartuar dhe zbatuar një kornizë ligjore mbështetëse është demonstruar.

Çështja e infrastrukturës që mbështet vullnetarizmin shpesh neglizhohet, pasi ajo shpesh është 'prapa skenave' dhe nuk është menjëherë e dukshme për vullnetarët individualë ose përfituesit e ndërhyrjeve vullnetare. Por është thelbësore për qëndrueshmërinë afatgjatë të vullnetarizmit, për mbajtjen e standardeve të larta dhe për tërheqjen dhe mbajtjen e vullnetarëve. Ekziston një vlerë e madhe potenciale në të mësuarit për qasjet e ndryshme të infrastrukturës vullnetare në vende të ndryshme, në mënyrë që të mund merren vendime të informuara.

Ky punim jep një përmbledhje të peizazhit ligjor, politik, institucional dhe shoqëror të vullnetarizmit në 5 vende të ndryshme të Evropës. Ekzistojnë disa elementë të infrastrukturës vullnetare që konsiderohen veçanërisht të rëndësishme ose të rëndësishme: mjedisi ligjor, mbështetja institucionale, financimi, kërkimi, promovimi dhe njohja e vullnetarizmit, të gjitha këto si elemente integrale të një mjedisi të favorshëm për vullnetarizëm¹.

¹ http://www.alliance-network.eu/wp-content/uploads/2014/05/CEV_Volunteering-infrastructure.pdf

1. KROACIA

Kuadri ligjor dhe i politikave

Ligji për Vullnetarizmin² u miratua nga Parlamenti Kroat në 18 maj 2007 dhe ndryshimet në 8 Shkurt 2013. Ai përcakton përkufizimin e mëposhtëm: *"Vullnetarizmi është një investim në kohë personale, përpjekje, njohuri dhe aftësi jashtë vullnetit të lirë për të kryer shërbime dhe aktivitete për mirëqenien e një personi tjetër ose publikut të gjerë, dhe realizohet nga personat pa ekzistencën e ndonjë kushti të shpërblimit financiar ose ndonjë përfitimi tjetër material për punën e bërë"*.

Përveç parimeve të ngulitura në përkufizim, ligji për vullnetarizmin përcakton parime themelore shtesë të vullnetarizmit, siç janë: Mosdiskriminimi i vullnetarëve dhe përfituesve vullnetarë; Mbrojtja e përfituesve vullnetarë; Mos shfrytëzimi i vullnetarëve; Mbrojtje e vogël vullnetare; Edukimi për qëllime vullnetare (edukimi për vlerat); Vullnetarizmi gjithëpërfshirës; vullnetarizëm pa pagesë; Vullneti dhe solidariteti i lirë i vullnetarizmit; Lëvizshmëria e vullnetarëve. Ligji për Vullnetarizmin përmban: përkufizimin e vullnetarizmit, parimet dhe kushtet për vullnetarizëm, të drejtat dhe detyrimet e vullnetarëve dhe organizatave vullnetare, përfshirë kushtet për lidhjen e kontratave vullnetare, miratimin e Kodit të etikës për vullnetarët, lëshimin e vullnetarizmit certifikata, çmimi vullnetar kombëtar, si dhe mjetet për mbikëqyrjen e zbatimit të këtij ligji.

Aktualisht, Ministria e Punës, Sistemit të Pensionit, Familjes dhe Politikës Sociale siguron zbatimin e këtij ligji dhe rregulloreve të tjera që rrjedhin prej tij. Për më tepër, Ministria monitoron zbatimin e Ligjit dhe mbledh reagime nga organizatat zbatuese për pasojat e zbatimit të tij përmes;

- sigurimit dhe zbatimit të këtij ligji dhe rregulloreve të tjera që rrjedhin nga ky ligj,
- monitorimin dhe propozimin e masave adekuate,
- mbledhjen e të dhënave për numrin e vullnetarëve që përfshijnë organizatat dhe numrin e vullnetarëve në Republikën e Kroacisë dhe shtetasve të Republikës së Kroacisë që janë vullnetarë jashtë vendit, bazuar në raportet vjetore,
- thirrja e sesionit përurues të Bordit Kombëtar për Zhvillimin e Vullnetarizmit,
- zbatimin e aktiviteteve dhe masave për zhvillimin dhe zbatimin e këtij ligji, duke vepruar si një koordinator dhe mbështetje teknike për Bordin Kombëtar për Zhvillimin e Vullnetarizmit.

Ekzistojnë situata të caktuara në vullnetarizëm që kërkojnë masa shtesë paraprake dhe / ose zbatuese, pasi personat e përfshirë në to janë persona që i përkasin grupeve të cënueshme ose të huaj.

- Vullnetarizmi i fëmijëve dhe të rinjve

² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1863.html

- Vullnetarizmi i personave me aftësi të kufizuara mendore
- Vullnetarizmi i personave që kanë kryer vepra penale
- Vullnetarizmi në krizë
- Vullnetarizmi i të huajve

Përveç **Ligjit për Vullnetarizmin**, ekzistojnë edhe rregullore të tjera të vullnetarizmit, të cilat së bashku formojnë një politikë kombëtare për zhvillimin e vullnetarizmit:

Kodi i Etikës së Vullnetarëve³ paraqet një sërë vlerash dhe kodesh të sjelljes për vullnetarët, vullnetarë duke përfshirë organizata dhe përfitues në përputhje me parimet e vullnetarizmit nga Ligji për Vullnetarizmin.

Po punohet edhe për **Programin Kombëtar për Zhvillimin e Vullnetarizmit 2020-2024** i cili është në proces miratimi dhe ofron udhëzime / përparësi themelore për zhvillimin e ardhshëm të vullnetarizmit në Kroaci.

Çertifikata e kompetencave të fituara përmes vullnetarizmit është një instrument zyrtar për njohjen dhe vërtetimin e kompetencave të fituara përmes vullnetarizmit të përgatitur dhe botuar nga Ministria përgjegjëse për vullnetarizmin për të siguruar mbështetje për vullnetarët në njohjen e kompetencave të tyre (njohuritë, aftësitë, autonominë dhe përgjegjësinë) e fituar përmes vullnetarizmit përvojë, për një prezantim të plotë për çdo palë të tretë.

Çmimi Kombëtar i Vullnetarëve rregullon procedurën, mënyrën e publikimit të thirrjes së propozimeve, kriteret e përzgjedhjes, shumën e çmimit, dhënien e medaljeve dhe certifikatave.

Ndikimi i Ligjit mbi vullnetarizmin ende nuk është parë, por duke konsultuar provat empirike të mbledhura nga qendrat vullnetare që punojnë drejtpërdrejt në terren, si dhe përmes të dhënave të mbledhura nga aktorë të tjerë të rëndësishëm është e mundur të vlerësohen përfitimet kryesore, të dukshme të të pasurit një ligj, ekziston korniza institucionale dhe financiare për vullnetarizmin.

Kjo gjithashtu ofroi një platformë për zhvendosjen e opinionit publik drejt një vështrimi më pozitiv kur bëhej fjalë për vlerësimin e njerëzve të përfshirë në vullnetarizëm dhe përpjekjet e tyre. Nga Çmimi Shtetëror i Vullnetarizmit përmes shumë çmimeve lokale dhe rajonale deri te krijimi i festivaleve vullnetare si Vullnetarët e Kroacisë ose shënimi i Ditës Ndërkombëtare të Vullnetarëve, të gjithë këta vullnetarë katapultuar dhe historitë e tyre deri në arritjen e mediave kryesore.

Ngadalë koncepti i vullnetarizmit po zhvendoset nga "bëj mirë" në shikimin e tij si një aktivitet me përfitim reciprok përmes të cilit vullnetarët mund të fitojnë njohuri, aftësi dhe kompetenca të vlefshme, si dhe një rrjet social real, i fortë, duke lehtësuar profesionistët e tyre dhe zhvillimin personal.

³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_05_55_1915.html

Statusi i qartë ligjor si i vullnetarëve, ashtu edhe i organizatave vullnetare, të përfshira në organizata, bëri të mundur që të ulet në nivelin e pranueshëm keqinterpretimi i vullnetarizmit, si praktikë e papaguar ose trajnim profesional i paguar me një pagë minimale. Koncepti i vullnetarizmit në Kroaci u shoqërua me veprime të bazuara në vlera, të shoqërisë civile dhe jo si një institucion që formon pjesë të marrëdhënieve të punës.

Një pasojë tjetër pozitive ishte hapja e institucioneve publike për pranimin e vullnetarëve dhe investimin në zhvillimin profesional të punonjësve të tyre që punojnë me ta. Kur krahasohet me situatën në terren 10 vjet më parë, ndryshimi i bërë në këtë kategori të veçantë të vullnetarëve që përfshijnë organizata është më se i dukshëm.

Filloi një valë programesh vullnetare shkollore, për fat të keq, akoma një nga format e përhapura shumë të rrallë të angazhimit qytetar në shkolla në momentin aktual.

Ajo sqaroi të drejtat dhe detyrimet e ndërsjella të vullnetarëve dhe organizatave vullnetare, veçanërisht në aspektin financiar të kësaj marrëdhënieje. Lehtësimi i rimbursimit të kostove të bëra për vullnetarët e bëri këtë marrëdhënie më të drejtë dhe më të hapur për vullnetarët nga të gjitha prejardhjet shoqërore. Me vlerësimin e ndikimeve pozitive të ekzistimit të kornizës për zhvillimin e vullnetarizmit, ekziston gjithashtu nevoja për të adresuar disa nga ato negative.

Sipas mendimit të shumë aktorëve të interesuar, mes të cilëve veçanërisht vullnetarë që përfshijnë organizata, Ligji për Vullnetarizmin rregullon marrëdhëniet midis vullnetarëve dhe vullnetare që përfshijnë organizata. Në një numër situatash, ajo ndërhyr në mënyrë të panevojshme në sferën private të jetës së vullnetarëve dhe përshkruan zgjidhje krejtësisht jopraktike në vend që të lejojë vendime të caktuara të merren nga të rriturit e informuar. (d.m.th. Situata kur përshkruan kushtet për përfshirjen e fëmijëve nën 15 vjeç në vullnetarizëm dhe kërkon pëlqimin e shkollës ose qendrës së mirëqenies sociale në secilin rast në vend që thjesht të mbështetet në gjykimin e mirë të prindërve ose kujdestarëve).

Barra administrative e vendosur mbi vullnetarët dhe vullnetarët që përfshijnë organizata si në fazën e përgatitjes ashtu edhe gjatë vullnetarizmit aktual është joproporcionale.

Ligji dhe aktet nënligjore janë përshtatur veçanërisht dobët kur bëhet fjalë për nevojat e organizatave të vogla, plotësisht vullnetare. Është e pamundur të pritet që ata të jenë në gjendje të plotësojnë kushtet dhe kërkesat e rrepta të përshkruara.

Kuadri institucional

Kuadri institucional për zhvillimin e vullnetarizmit përbëhet nga sektori publik, sektori i shoqërisë civile dhe organe dhe organizata të përziera përgjegjëse për lehtësimin dhe monitorimin e zbatimit të rregullave, masave dhe standardeve të përcaktuara nga dokumentet e lartpërmendura ligjore.

Bordi Kombëtar për Zhvillimin e Vullnetarizmit është një organ këshillimor i Qeverisë Kroate. Bordi Kombëtar për Zhvillimin e Vullnetarizmit propozon masa për avancimin e statusit të vullnetarëve në shoqëri, në bashkëpunim me autoritetet, propozon rregullore mbi privilegjet e vullnetarëve, vendos për Çmimin Kombëtar të Vullnetarëve, inicion rregullime të reja ose ndryshime në ato ekzistuese në lidhje me vullnetarizmin, prezanton Kodin e Etikës Vullnetare brenda të cilit vepron Komiteti i Etikës, ai ndërmerr veprimtari të tjera për promovimin e vullnetarizmit. Bordi Kombëtar për Zhvillimin e Vullnetarizmit ka 19 anëtarë, përfaqësues të sektorit publik, organizatave të shoqërisë civile ose ekspertë të pavarur, të emëruar nga Qeveria e Republikës së Kroacisë. Përbërë nga 19 ekspertë nga të dy organet e qeverisjes vendore dhe lokale, si dhe nga organizatat e shoqërisë civile dhe akademika.

Zyra Qeveritare për Bashkëpunim me OJQ-të u themelua duke u mbështetur në Rregulloren e Zyrës Qeveritare për Bashkëpunim me OJQ-të në 1998 me qëllim të kryerjes së punës së ekspertizës në fushën e Qeverisë Kroate në lidhje me krijimin e kushteve për bashkëpunim dhe partneritet me organizatat jo-qeveritare, veçanërisht me shoqatat në Republikën e Kroacisë. Zyra ka një gamë të gjerë aktiviteteve, duke filluar nga bashkëpunimi në krijimin dhe propozimin e kornizave të reja legjislative për veprimtarinë e sektorit jo-qeveritar, jo-fitimprurës në Republikën e Kroacisë, duke monitoruar zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Krijimin e një Mjedisit Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile dhe masat e Planit Operacional të Zbatimit të Strategjisë për formimin e një programi, standardesh dhe rekomandimesh për financimin e veprimtarisë së organizatave të shoqërisë civile nga buxheti i shtetit dhe fondet e tjera publike, si dhe fondet para-pranimit dhe strukturore të Bashkimit Evropian.

Fondacioni Kombëtar për Zhvillimin e Shoqërisë Civile (<https://zaklada.civilnodrustvo.hr>) është një fondacion publik i themeluar në 2003 nga Republika e Kroacisë me qëllimin themelor të promovimit dhe zhvillimit të shoqërisë civile në Republikën e Kroacisë.

Këshilli për Zhvillimin e Shoqërisë Civile është një organ këshillimor i kualifikuar i Qeverisë së Republikës së Kroacisë. Këshilli punon për zhvillimin dhe zbatimin e programit të bashkëpunimit midis qeverisë kroate dhe sektorit jofitimprurës.

Qendra Kroate e Zhvillimit të Vullnetarëve, CVDC (<http://hcrv.hr>) është një organizatë e shoqërisë civile me një mision themelor për të udhëhequr zhvillimin dhe për të dhënë mbështetje për forcimin e burimeve për afirmimin e vullnetarizmit në Kroaci. CVDC inkurajon zhvillimin e vullnetarizmit në Kroaci duke (I) Ndikuar në politikat publike dhe qëndrimet publike për ta bërë vullnetarizmin të disponueshëm, gjithëpërfshirës, të njohur dhe të vlerësuar, (II) Sigurimin e mbështetjes profesionale për zhvillimin dhe punën efikase dhe cilësore të qendrave dhe mekanizmave vullnetarë për sigurimin e cilësisë, (III) Lidhja e niveleve kombëtare dhe ndërkombëtare për krijimin dhe zbatimin e praktikave më të mira me potencialin e edukimit dhe lirit. CVDC ka një partneritet të ngushtë me të gjithë aktorët kryesorë për zhvillimin vullnetar në Kroaci.

Qendrat Vullnetare (Rajonale dhe Lokale) janë organizata të shoqërisë civile të specializuara në zhvillimin vullnetar, duke vepruar si qendra sociale që ndërmjetësojnë midis furnizimit dhe kërkesës për vullnetarë. Secili prej tyre disponon një bazë të dhënash vullnetarësh që rendisin interesat e tyre. Një qendër vullnetare lidhet me nevojat dhe interesat, por gjithashtu punon në rritjen e cilësisë së programeve vullnetare përmes edukimit dhe këshillimit, në promovimin e vullnetarizmit dhe vlerave të tij, në shpërblimin e vullnetarëve dhe vullnetarëve që përfshijnë organizatat dhe rritjen e dukshmërisë së tyre në komunitetet e tyre. Qendrat Rajonale të Vullnetarëve veprojnë gjithashtu si mentorë dhe qendra burimesh për Qendrat Lokale të Vullnetarëve. Tani ekzistojnë 4 Qendra Rajonale dhe rreth 30 Qendra Vullnetare Lokale aktive në të gjithë Kroacinë.

Vullnetarët që përfshijnë organizatat janë blloqet themelore të ndërtimit të infrastrukturës vullnetare. Megjithëse vihet re një tendencë e re në vitet e fundit që numri i njerëzve aktivë në iniciativat e qytetarëve joformalë po rritet, shumica dërrmuese e pozicioneve vullnetare sigurohen ende nga organizata zyrtare jofitimprurëse dhe institucione publike të regjistruara në të gjithë Kroacinë. Programet e tyre vullnetare u japin kuptim përpjekjeve të të gjithë aktorëve të tjerë të listuar këtu.

Rrjeti i Qendrave Vullnetare Kroate krijoi standardet e Cilësisë për qendrat vullnetare dhe është përgjegjës për monitorimin e procesit të sigurimit të standardeve të cilësisë. Standardet ofrojnë tregues të cilësisë dhe udhëzime për zbatimin e tyre. Standardet u zhvilluan në mënyrë që: (I) të lehtësojnë një qasje të përbashkët për vullnetarizmin, e cila përfshin vizionin, vlerat dhe aftësitë themelore; (II) vendosin bazat për përsosmëri organizative dhe programore, (III) profesionalizojnë punën e qendrave vullnetare dhe forcojnë ndikimin e tyre; (IV) standardizojë kriteret e anëtarësimit për CVCN.

Qendra Kroate e Zhvillimit të Vullnetarëve CVDC gjithashtu zhvilloi Standarde të Cilësisë për Programet Vullnetare për VIO. Këto Standarde të Cilësisë përbëhen nga tre fusha kryesore të cilësisë, (I) Vendosja e themelit për zhvillimin e programit vullnetar, (II) Përgatitja e pozicioneve vullnetare dhe hapat drejt përfshirjes së vullnetarëve, (III) Krijimi i një mjedisi mundësues dhe motivues për vullnetarët, me standardet përkatëse, kriteret dhe provat e sugjeruara me shkrim që vërtetojnë përmbushjen e kriterëve. Tani për tani, Standardet e Cilësisë bazohen në vetëvlerësim, por një lloj çertifikimi i jashtëm i programeve vullnetare është planifikuar në periudhën e ardhshme.

Financimi

Ofruesi kryesor kombëtar i mbështetjes së vazhdueshme financiare për vullnetarizmin është Ministria e Punës, Sistemit të Pensionit, Familjes dhe Politikës Sociale. Ekziston një mbështetje dy-vjeçare për qendrat lokale të vullnetarëve (buxheti i përgjithshëm rreth 280.000 EUR) dhe gjithashtu një mbështetje tre-vjeçare për qendrat rajonale të vullnetarëve (buxheti i përgjithshëm rreth 130.000 EUR) e cila për fat të keq po ndryshon në një vit programi. Ekzistojnë gjithashtu mundësi të ndryshme të synuara brenda Fondit Social Evropian, ku qendrat vullnetare mund të

marrin mbështetje financiare (afërsisht 422.000,00 EUR). Qendrat vullnetare kanë gjithashtu mundësi financimi lokale dhe rajonale në komunitetet e tyre.

Fondacioni Kombëtar mbështet Qendrën Kroate të Zhvillimit të Vullnetarëve përmes grantit të saj institucional. Zyra për Bashkëpunim me OJQ-të nga ana tjetër ka luajtur një rol të rëndësishëm në programimin e tenderëve në fushën e ESF për të mundësuar alokimin e një sasive të konsiderueshme burimesh drejt zhvillimit të programeve vullnetare cilësorë dhe edukimit të koordinatorëve vullnetarë.

Peisazhi i vullnetarizmit

Vullnetarizmi në Kroaci ka një traditë të gjatë që mund të lidhet me konceptin e solidaritetit, një vlerë domethënëse nga e kaluara, megjithëse është ushtruar në mënyra të ndryshme nga sa kuptohet sot. Shoqëria kroate kaloi nëpër shumë trazira politike dhe shoqërore që sollën një ndjenjë pasigurie në jetën e njerëzve dhe krijuan një kulturë të dhuruesve dhe marrësve dhe nga ana tjetër, ajo ndikoi në perceptimin e përgjithshëm se kush mund të jetë vullnetar.

Për të përcaktuar me saktësi se cilët faktorë dhanë kontributin më të madh në ndryshimin e mënyrës se si shoqëria kroate vlerëson vullnetarizmin, për fat të keq, nuk është e mundur për shkak të mungesës së një kërkimi shkencor serioz, mbarëkombëtar.

Kroacia mbetet prapa në zhvillimin e projekteve kërkimore (gjatësore) mbi vullnetarizmin; prandaj, të dhënat përkatëse empirike nuk janë përfundimtare. Bazuar në raportet vjetore të organizatave për vullnetarët, të dhëna që mbledhen nga Ministria e Punës, Sistemit të Pensionit, Familjes dhe Politikës Sociale ka dëshmi të një numri në rritje të vullnetarëve dhe orëve vullnetare, dhe kështu një numër në rritje të vullnetarëve të regjistruar në organizata (VIO) që nga viti 2014 deri më 2016. Ato vite shënuan një rritje të rasteve emergjente (përmbajtje 2014 dhe refugjatë 2015) dhe rezultuan me një numër më të madh vullnetarësh.

(TABELA)

Mjetet / mekanizmat e mëposhtëm promovues janë vendosur në Kroaci:

- **Festimi i Ditës Ndërkombëtare të Vullnetarizmit (5 Dhjetor)** - Qendrat rajonale dhe lokale të vullnetarëve organizojnë një fushatë publike me qëllim informimin dhe promovimin e vullnetarizmit dhe inkurajimin e qytetarëve dhe palëve të interesuara të marrin pjesë në të. Si pjesë e fushatës, prezantohen çmimet rajonale dhe lokale për kontributin vullnetar. Çdo vit, një numër i madh i vullnetarëve janë të përfshirë në fushatë;
- **Çmime Vullnetare Lokale, Rajonale dhe Kombëtare**
- **Panaire Vullnetare**
- **Produkte promociionale** si fletëpalosje, posterë, bluza, tullumbace, faqeshënues, kalendarë, kartolina, harta, çanta prej liri, kapele, çokollata, ftesa, buletine, etj.
- **Spote / TV dhe radio** (transmetuar edhe në kinematë lokale)
- **Konferenca Kombëtare për Vullnetarizmin - që nga viti 2001**
- **Shënimi i Vitit Evropian të Vullnetarizmit 2011** - Anëtarët e CVDC, bashkë-organizuan fushatën "Vullnetarët e Kroacisë!". Që nga viti 2014 kjo fushatë zhvillohet gjatë një javë gjatë muajit maj.

Aktualisht, CVDC po zhvillon një bazë të të dhënave kombëtare dhe në internet të mundësive vullnetare për të rritur dukshmërinë e VIO-ve dhe vullnetarëve në të gjithë Kroacinë dhe për të rritur mundësinë e vullnetarizmit dhe lëvizshmërinë e vullnetarëve brenda Kroacisë. Në një nivel kombëtar, faqja në internet e CVDC, www.hcrv.hr përfshin informacionin përkatës në lidhje me vullnetarizmin, p.sh. legjislacioni, mundësitë e financimit, botimet, hulumtimet, informacionet në lidhje me LVC dhe RVC.

2. IRLANDA

Kuadri ligjor dhe i politikave

Nuk ka ndonjë kornizë specifike ligjore ose legjislacion për vullnetarizmin në Irlandë. Legjislacioni i vetëm në lidhje me vullnetarizmin është ligji "Samaritan i mirë". Kjo shërben për të mbrojtur individët që i japin dorën dikujt në një situatë emergjente, pasi i ndalon ata të paditen më pas nëse ndërhyrja ka një ndikim negativ. Në Irlandë, dokumenti më i fundit dhe më i rëndësishëm i politikës përkatëse të qeverisë - Libri i Bardhë Mbështetja e Aktivitetit Vullnetar (2000)⁴ - përcaktoi vullnetarizmin si "angazhimin e kohës dhe energjisë për të mirën e shoqërisë, komuniteteve lokale dhe individëve jashtë familjes së ngushtë. Aktivitetet vullnetare ndërmerren me vullnetin e lirë të një personi, pa pagesë (përveç rimbursimit të shpenzimeve të xhepit).

Ky përkufizim ka të bëjë me vullnetarizmin zyrtar i cili nënkupton që puna vullnetare është ndërmarrë me ose përmes një organizate. Cilësimet zyrtare përfshijnë jo vetëm organizatat vullnetare, por edhe mjediset e vendit të punës, sektorin publik, shkollën ose institucionet e tjera arsimore. Ky përkufizim sidoqoftë, përjashton vullnetarizmin joformal që është, punë vullnetare e bërë për një individ ose nga të afërm, të tilla si kujdesi për një të afërm të moshuar ose një fqinj. Ndërsa kjo linjë e vullnetarizmit është thelbësore për të siguruar kohezionin e komunitetit, është e vështirë të matet shkalla dhe përhapja e një aktiviteti të tillë midis qytetarëve.

Mbështetja e Aktivitetit Vullnetar është një dokument i rëndësishëm kombëtar për të ofruar mbështetje për komunitetin më të vogël dhe grupet vullnetare. Libri i Bardhë njeh rëndësinë e sektorit vullnetar dhe efektivitetin e përgjigjeve 'nga poshtë-lart' për çështje të ndryshme shoqërore si abuzimi i drogës, të pastrehët dhe krizat në rritje të shëndetit mendor. Është e dukshme nevoja konsekuente që agjensitë shtetërore të konsultohen dhe mbështesin grupe lokale për të organizuar përgjigje të përshtatshme ndaj problemeve të ngutshme shoqërore. Në lidhje me vullnetarizmin, Libri i Bardhë mbështet përfshirjen aktive të njerëzve në komunitete dhe

⁴ <https://www.gov.ie/en/publication/eb9f99-white-paper-supporting-voluntary-activity-2000/>

grupe vullnetare si përbërës thelbësorë në shoqëri dhe se vullnetarizmi është një përcaktues kryesor i shëndetit të një shoqërie.

Krahas kësaj, akte të tjera ligjore prekin dhe rregullojnë vullnetarizmin. Për shembull, i gjithë legjislacioni në lidhje me shëndetin dhe sigurinë, barazinë dhe anti-diskriminimin. Shumë organizata bamirësie dhe organizata vullnetare nuk do të ishin në gjendje të funksiononin pa ndihmën e vullnetarëve krahas punonjësve të paguar. Detyrimet ligjore që i detyrohen një vullnetari në krahasim me një punonjës ndryshojnë, megjithëse aktualisht nuk ka asnjë legjislacion që rregullon vullnetarët dhe të drejtat e tyre. Ndërsa të drejtat e vullnetarëve nuk janë aq të gjëra sa ato të punonjësve, organizatat bamirëse kanë disa përgjegjësi për vullnetarët. Dallimi kryesor midis punonjësve dhe vullnetarëve është se një vullnetar nuk paguhet dhe vullnetari nuk mund të detyrohet të kryejë punën aktuale.

Një detyrim mbi një vullnetar për të kryer një detyrë gjatë një periudhe të caktuar mund të jetë tregues i një marrëdhënie pune, veçanërisht nëse 'vullnetari' merr shpenzime të rregullta të paguara. Paga e shpenzimeve mund të shihet nga Komisionerët e të Ardhurave si paga të tatueshme nga bamirësia dhe vullnetari mund të konsiderohet një punonjës mbi atë bazë.

Kjo do të thotë që organizata bamirëse, si punëdhënëse, do të kërkohej ta regjistrojë atë person si punonjës për qëllime tatimore dhe t'i paguajë të paktën pagën minimale kombëtare. Nëse ndonjë marrëveshje e veçantë konsiderohet të jetë një kontratë pune apo jo, është çështje faktike dhe emërtimi i një marrëdhënieje të veçantë si një gjë nuk mjafton, pasi tërësia e marrëdhënies duhet të merret parasysh.

Një draft i legjislacionit zbatohet për punonjësit duke përfshirë shëndetin dhe sigurinë, organizimin e kohës së punës, pagën minimale, barazinë në punësim, mbrojtjen e të dhënave, largimin e padrejtë dhe legjislacionin e tepëricave. Legjislacioni kryesor që zbatohet për një vullnetar ka të bëjë me shëndetin dhe sigurinë dhe mbrojtjen e të dhënave. Një vullnetar ka të njëjtat të drejta sipas Akteve të Mbrojtjes së të Dhënave 1988 - 2003 si një punonjës. Kjo do të thotë që organizata bamirëse duhet të respektojë rregullat për të dhënat personale që mbahen rreth vullnetarit në një kompjuter ose në skedarë letre.

Për t'iu përmbajtur praktikave më të mira në këtë drejtim, vullnetarët duhet:

- Marrin informacion në lidhje me qëllimin, punën dhe vlerat e organizatës dhe politikën e saj mbi vullnetarët dhe një përshkrim të shkruar qartë të punës që do të ndërmerret;
- Jenë të trajnuar në organizatë (për shembull, trajnim për të shmangur pretendimet për dëmtime personale);
- Këshillohen për çështje që ndikojnë drejtpërdrejt ose indirekt në to;
- Të jenë të mbuluar nga siguri për veprimet e tyre;
- Tu thuhet se si të merren me vështirësitë e ndryshme kur janë vullnetar, për shembull, politikën e ngacmimit etj.
- Kryejnë punën e tyre në një mjedis të sigurt;
- Rimbursohen për shpenzimet aktuale të rëna dakord;

- Jenë të lirë nga diskriminimi për shkak të gjinisë, statusit martesor, racës, seksualitetit, fesë dhe paaftësisë.

Sipas Aktit të Sigurisë, Shëndetit dhe Mirëqenies në Punë 2005, të gjithë punëdhënësit duhet të ndërmarrin hapa "aq sa është e arsyeshme e mundur" për të garantuar sigurinë, shëndetin dhe mirëqenien në punë të të gjithë punonjësve dhe personave të tjerë si vullnetarët në vendin e punës së një punëdhënësi. Për të kërkuar ndonjë të drejtë sipas legjislacionit tjetër të lidhur me punësimin, siç është legjislacioni mbi largimin e padrejtë të personit nga puna.

*Strategjia Kombëtare për Vullnetarimisin në Irland, 2018-2022*⁵

Departamenti i Zhvillimit Rural dhe Komunitar publikoi strategjinë e parë kombëtare të Irlandës për vullnetarizmin në 5 Dhjetor 2020. Volunteer Ireland së bashku me rrjetin e Qendrave Vullnetare, punuan ngushtë me Departamentin dhe aktorë të tjerë në zhvillimin e strategjisë dhe presin që të zhvillojnë shumë aktivitete kryesore.

Volunteer Ireland⁶ dhe rrjeti i Qendrave Vullnetare dhe Shërbimet e Informimit Vullnetar kanë advokuar për një strategji kombëtare të vullnetarizmit për shumë vite. Volunteer Ireland deklaroi se strategjia kombëtare është një shans për njerëzit që jetojnë dhe marrin frymë vullnetarisht çdo ditë që të kenë një ndikim në zhvillimin e vullnetarizmit në Irlandë në pesë fusha kryesore të cilat duhet të kenë përparësi;

Provat, të dhënat dhe vlera: Për të kryer me sukses veprimet brenda strategjisë, është thelbësore që së pari të zhvillohet një bazë e të dhënave, në mënyrë që ndikimi i tij të mund të matet dhe vlerësohet qartë. Veprimet prioritare në këtë fushë janë:

Zhvillimi i llojeve të reja të roleve vullnetare për të përmbushur nevojat në ndryshim.

Vullnetarizmi ka evoluar me një ritëm të shpejtë në vitet e fundit dhe është përshpejtuar më tej për shkak të pandemisë COVID-19. Është kritike që strategjia të mbështesë organizatat për të përmbushur nevojat në ndryshim të vullnetarëve.

Diversiteti dhe përfshirja, përfshirë heqjen e pengesave për vullnetarizmin

Ndërsa Irlanda ka një kulturë të fortë të vullnetarizmit, ka ende një numër pengesash reale dhe të perceptuara që duhet të adresohen në mënyrë që ta bëjnë vullnetarizmin gjithëpërfshirës dhe të arritshëm për të gjithë. Veprimet prioritare në këtë fushë janë:

Ndërtimi i kapaciteteve të organizatave vullnetare

Fuqizimi i organizatave që përfshijnë vullnetarë dhe ndërtimi i kapaciteteve për t'i ndihmuar ata të angazhohen në mënyrë efektive është çelësi për të mbështetur dhe lehtësuar vullnetarizmin në Irlandë.

⁵ <https://www.gov.ie/en/publication/3cba6-national-volunteering-strategy/>

⁶ <https://www.volunteer.ie/>

Garda Vetting (Kontroll Policor)

Aktet e Byrosë Kombëtare të Vettingut (Fëmijë dhe persona të cënueshëm) 2012 deri 2016 sigurojnë një bazë ligjore për verifikimin e personave që kryejnë punë përkatëse me fëmijë ose persona vulnerabël. Sipas Akteve, çdo person, puna ose veprimtaria e të cilit përfshin punën me fëmijët ose personat në nevojë duhet të verifikohet. Punonjësit përfshijnë stafin, vullnetarët dhe ata që janë në organizimin e studentëve që punojnë për një organizatë përkatëse përmes së cilës ata kanë qasje te fëmijët dhe / ose të rriturit vulnerabël. Akti përcakton "organizatën përkatëse" si një që punëson ose lejon një person të kryejë punë ose aktivitete që kryesisht konsistojnë në ato që kanë akses, ose kontakte me, fëmijë ose persona vulnerabël. Akti parashikon gjithashtu ndëshkime për personat të cilët nuk i përmbahen dispozitave të tij.

Akti përcakton se një organizatë përkatëse nuk lejon asnjë person të ndërmarrë punë ose aktivitete përkatëse, përveç nëse organizata ndërmerr një proces të verifikimit nga Byroja Kombëtare e Vettingut në lidhje me atë person. Nëse një person po kërkon punë ose synon të punoj si vullnetar me një organizatë që kryen punë në një fushë përkatëse, personit do t'i kërkohet të bëjë një kërkesë për t'u verifikuar. Në Irlandë, qendrat lokale të vullnetarëve janë regjistruar pranë Byrosë Kombëtare të Vettingut, e cila kryen shërbimin për organizatat vullnetare që përfshihen në qarkun e tyre. Verifikimi i Gardës (kontroll policor) kryhet vetëm në emër të organizatave të regjistruara dhe nuk kryhet për persona individuale mbi baza personale.

Kuadri institucional

Në Irlandë, infrastruktura e vullnetarizmit përfshin organizatat e mëposhtme: Agjencia Kombëtare e Zhvillimit të Vullnetarëve; Volunteer Ireland - një rrjet i Qendrave Vullnetare lokale (20+) të lidhur përmes anëtarësimit të tyre në Volunter Ireland; Boardmatch - një organizatë kombëtare e dedikuar për identifikimin dhe vendosjen e vullnetarëve të ardhshëm në bordet e menaxhimit të organizatave jofitimprurëse; dhe iniciativa të ndryshme brenda institucioneve arsimore të nivelit të tretë që promovojnë dhe lehtësojnë vullnetarizmin e studentëve.

Libri i Bardhë parashikoi krijimin e Komitetit Kombëtar të Vullnetarizmit në 2000, në pritje të Vitit Ndërkombëtar të Vullnetarëve të Kombeve të Bashkuara në 2001. Komiteti u ngarkua me përgjegjësinë për të hartuar strategji dhe aktivitete për të ndihmuar zhvillimin dhe mbështetjen e vullnetarizmit për një kohë të gjatë. Rekomandimet e tij përfshinin zhvillimin e një politike kombëtare për vullnetarizmin, zbatimin e së cilës duhet të jetë në duart e Departamentit të Komunitetit, Rural dhe Gaeltacht Punëve.

Taskforca për Shtetësinë Aktive u krijua në Prill 2006 për të këshilluar qeverinë mbi masat e politikave që mund të ndërmerren për të mbështetur, inkurajuar dhe promovuar shtetësinë në një Irlandë në ndryshim. Taskforca përfshin 20 anëtarë dhe anëtarësia përfaqëson një spektër të gjerë interesash dhe organizatash në të gjithë Irlandën duke përfshirë të rinjtë, të moshuarit, artet, gjuhën irlandeze, arsimin dhe sektorët publik dhe privat. Zyrtarët e lartë të qeverisë gjithashtu janë të anëtarësuar. Task forca ka botuar një numër punimesh që shikojnë aspekte të veçanta të shtetësisë aktive në Irlandë, për shembull, Provat Statistikore mbi Shtetësinë Aktive në

Irlandë, Qytetarinë Aktive në Komunitetet me bazë Besimi dhe Koncepti i Qytetarisë Aktive. Këto punime theksojnë propozimin që "shteti i qytetarisë aktive duhet të jetë një përparësi kombëtare" dhe që qeveria duhet të hapë fonde për të ndjekur iniciativat specifike dhe rekomandimet e Taskforcës.

Departamenti i Mjedisit, Komunitetit dhe Qeverisjes Lokale mban 'përmbledhjen' për vullnetarizëm (nën Komunitetin). Kryesisht, ata mbështesin vullnetarizmin përmes palëve të treta (d.m.th. financimin e drejtpërdrejtë të organizatave vullnetare të infrastrukturës dhe programeve vullnetare, si dhe financimin e drejtpërdrejtë përmes ndërmarrjeve lokale të zhvillimit). Në vitin 2009, Departamenti i Komunitetit, Rural dhe Çështjet Gaeltacht lëshoi një politikë mbi Qendrat Lokale të Vullnetarëve, duke angazhuar mbështetjen e saj për një rrjet kombëtar të Qendrave Vullnetare lokale që ofrojnë mbulim të plotë kombëtar

Volunteer Ireland, si agjenci kombëtare e zhvillimit të vullnetarëve, synon të ndërtojë kapacitetin brenda organizatave vullnetare për të rritur numrin e të rinjve të disavantazhuar që angazhohen si vullnetar sa më shumë që të jetë e mundur.

Volunteer Ireland menaxhon Investimin në Vullnetarë, standardin kombëtar të cilësisë për praktikatat e mira në menaxhimin e vullnetarëve, në Republikën e Irlandës. Standardet u ofrojnë organizatave një kornizë për të krahasuar cilësinë e programit të vullnetarëve, t'i udhëzojnë në vendosjen e hapave të nevojshëm për të përmirësuar mbajtjen vullnetare, për të menaxhuar programin e vullnetarëve më lehtë dhe në mënyrë efektive, për të rritur reputacionin si një organizatë ku vullnetarët duan të jenë përfshirë dhe në fund të fundit ndihmon që të ofrohet një shërbim cilësor për klientët. Gjatë pandemisë Vullnetare Irlanda kishte një rol të rëndësishëm në organizimin e programeve vullnetare të reagimit ndaj krizave në komunitet.

Në Irlandë ka më shumë se 30 qendra vullnetare në të gjithë vendin. Qendrat Vullnetare ofrojnë një shërbim vendosjeje midis individëve dhe grupeve që duan të ndërmarrin veprimtari vullnetare dhe organizata që kërkojnë të përfshijnë vullnetarë. Funkcioni i tyre kryesor është të lidhin individë dhe grupe të interesuar për vullnetarizëm me mundësitë e duhura të vullnetarizmit. Qendrat Vullnetare ofrojnë këshilla dhe mbështetje si për vullnetarët ashtu edhe për organizatat që përfshijnë vullnetarë përmes një sërë shërbimesh që përfshijnë sigurimin e informacionit, konsultimin, trajnimin dhe Vettingun e Gardës.

Qendrat Lokale të Vullnetarëve sigurojnë një lidhje të rëndësishme midis individëve që dëshirojnë të ndërmarrin veprimtari vullnetare dhe organizatave që kërkojnë të përfshijnë vullnetarë. Qendrat Vullnetare besojnë me pasion në vlerën e vullnetarizmit dhe përfitimet e vullnetarizmit për të gjithë: individin, vullnetarin që përfshin organizatën dhe shoqërinë e gjerë. Ato kontribuojnë në zhvillimin e komunitetit, qytetarisë aktive dhe kapitalit shoqëror dhe janë një përbërës jetik i çdo infrastrukture vullnetare kombëtare, duke siguruar mbështetje lokale në të njëjtën kohë me informimin e iniciativave të ardhshme dhe politikave kombëtare.

Në Irlandë ekziston një numër i konsiderueshëm i organizatave komunitare dhe vullnetare ose jofitimprurëse. Për arsye historike, shteti ofron shumë shërbime për këto organizata (përfshirë

spitalet, shkollat, shoqatat e strehimit, organizatat shëndetësore dhe të kujdesit shoqëror, për të mos përmendur kulturën, rekreacionin, drejtësinë sociale, të drejtat civile dhe të njeriut etj.)

Ekziston një sektor i gjallë i punës për të rinjtë në Irlandë dhe ka disa projekte të financuara nga qeveritë të ngritura posaçërisht për të inkurajuar të rinjtë që mund të kenë braktisur arsimin kryesor për të vazhduar arsimin e tyre, siç janë projektet "Të rinjtë arrijnë". Në këto lloje të projekteve, vullnetarizmi përdoret dhe inkurajohet si një rrugë për zhvillimin e vazhdueshëm personal të të riut, por nuk ka projekte të ngritura për të synuar veçanërisht të rinjtë në disavantazh.

Shkollat kanë përfshirë vullnetarizmin si pjesë e programeve mësimore. Vullnetarizmi është përfshirë në një lëndë të bazuar në qytetari që nxënësit e shkollës së mesme e studiojnë rreth moshes 12-14 vjeç. Lënda quhet Edukim Qytetar, Social dhe Politik.

Shumë kompani kanë mbështetur punëdhënësit me programe vullnetare si pjesë e angazhimit të tyre për përgjegjësinë shoqërore të korporatave (CSR). Ata angazhohen drejtpërdrejt me organizata të komunitetit / vullnetarizmit ose përmes Volunter Ireland, Qendrave Lokale të Vullnetarëve, Biznesit në Komunitet etj.

Financimi

Burimi kryesor i mbështetjes financiare për vullnetarizmin (si për Volunter Ireland ashtu edhe për Qendrat Vullnetare Lokale) është Departamenti i Mjedisit, Komunitetit dhe Pushtetit Lokal. Financimi për mbështetje vullnetare në nivel rajonin është 3.5 milion €. Shumica e granteve të drejtpërdrejta nga ky fond i financimit shkojnë për organizata vullnetare të infrastrukturës. Me përjashtim të vitit 2012, alokimi ka patur shkurtime që nga viti 2009. Financimi nga qeveria është i drejtpërdrejtë. Qendrat Lokale të Vullnetarëve gjithashtu marrin fonde indirekte nga i njëjti departament. Kjo ndodh përmes Kompanive Lokale të Zhvillimit që tërheqin fondet nga një organ gjysmë shtetëror (Këshillat lokale të Qytetit ose Qarkut) që është i dedikuara posaçërisht për vullnetarizëm. Ekzistojnë një mori burimesh të tjera fondesh për sektorin vullnetar, por organizatat e infrastrukturës vullnetare të fondeve kryesore qeveritare nuk pranohen të aplikojnë zyrtarisht. Për programe dhe fushata të veçanta, financuesit kryesorë jashtë qeverisë janë korporatat fitimprurëse dhe grantet e Bashkimit Evropian. Gjatë kohës së pandemis, qeveria irlandeze ka rritur fondet për qendrat vullnetare dhe vullnetarët.

Peisazhi i vullnetarizmit

Aktiviteti vullnetar dhe shërbimet bamirëse kanë pasur një histori të gjatë dhe janë të rrënjësura thellë në traditën irlandeze dhe ajo mbështetet në zhvillimet fetare, politike dhe ekonomike të shtetit irlandez. Për shembull, ka pasur një traditë të 'karitave' në Irlandë që daton që nga koha mesjetare. Ky koncept është më i gjerë se nocioni i bamirësisë dhe përfshin kryerjen e punëve të mira për përfitimet e individëve të tjerë.

Të dhënat që vijnë nga 1997/1998 raportojnë se "besimi për një kauzë" dhe faktorë altruistë të tillë si dëshira për të qenë fqinjësor ose dëshira për të ndihmuar shikohen si arsye më të

rëndësishme për t'u përfshirë në vullnetarizëm. Gratë kishin më shumë të ngjarë të ishin altruiste në mënyrë proaktive (që dëshironin të ndihmonin ose të ishin fqinjësore) ndërsa burrat kishin më shumë gjasa të dilnin vullnetare pasi u kërkohej ndihmë. Për sa i përket përfitimeve të perceptuara të vullnetarizmit, mbi gjysma e burrave dhe grave përmendën se rezultatet ishin më të rëndësishmet.

Shifrat më të fundit zyrtare të regjistrimit të vullnetarizmit kombëtar janë nga 2011. Ndërsa janë zhvilluar regjistrimet më të fundit, pyetjet në lidhje me vullnetarizmin nuk janë përfshirë. Të gjitha statistikat bazohen në të gjithë popullsinë në Republikën e Irlandës.

Mbi një e katërta e të rriturve të moshës 15 vjeç e lart janë bërë vullnetarë në Irlandë (28.4% e personave).

Një përqindje pak më e lartë e femrave (28.7%) janë vullnetare sesa meshkujt (28.1%).

Sa i përket kohës së kaluar vullnetarisht, mbi 232.8 milion orë në vit ishin kontribuar. Rreth 65% e atyre orëve ishin ofruar nga vullnetarë të moshës 45 vjeç e lart. Ata të moshës 15-24 vullnetare kanë numrin më të vogël të orëve (6.9%).

Volunteer Ireland dhe rrjeti kombëtar i Qendrave Vendore Vullnetare ndjekin aktivitetin vullnetar pasi kjo ndodh përmes infrastrukturës vullnetare, d.m.th. individë dhe organizata që angazhohen me infrastrukturën vullnetare për të gjetur mundësi ose burime vullnetarësh. Burimi i këtij informacioni është baza e të dhënave në internet e vullnetarëve, vullnetarëve që përfshijnë organizatat dhe mundësitë të vullnetarizmit.

Vullnetarët që përfshijnë organizatat janë dominuese në disa fusha, sporti dhe rekreacioni, zhvillimi dhe strehimi, shërbimet sociale dhe kultura e artit dhe trashëgimia.

Mjetet / fushatat e mëposhtme promovuese janë në fuqi në Irlandë.

Volunteer Ireland e administron www.volunter.ie si një kanal vullnetarizmi në Irlandë dhe një depozitë informacioni dhe burimesh për individët që dëshirojnë të dalin vullnetarë, organizatat që kërkojnë vullnetarë ose kushdo që dëshiron të mësojë më shumë rreth vullnetarizmit; Irlanda Vullnetare gjithashtu menaxhon një bazë të të dhënave kombëtare të mundësive të vullnetarizmit në Irlandë, nga organizata, individë dhe Qendra Vullnetare, e cila është vendosur në www.volunter.ie.

Volunteer Ireland, njeh vullnetarë çdo vit nga i gjithë vendi përmes një ngjarje zyrtare të njohjes: "Çmimet Vullnetare Irlandeze". Ky program çmimesh synon të evidentoj punën e shquar të vullnetarëve në të gjithë vendin duke i vlerësuar ata në një nivel kombëtar. Çmimet Volunteer Ireland janë një mundësi unike për të thënë, 'faleminderit' për njerëzit e zakonshëm që bëjnë punë të jashtëzakonshme në të gjithë vendin. Presidenti i Irlandës Michael D. Higgins është dhuruesi i Çmimeve. Çdo vit, njerëzit nga e gjithë Irlanda inkurajohen të emërojnë dikë që ata njohin i cili jep kohën dhe energjinë e tyre vullnetarisht.

Çdo vullnetar i nominuar merr një kartelë të veçantë Falenderimi nga Volunteer Ireland që vlerëson shërbimin e tyre. Vullnetari i vlerësuar merr çmimin Vullnetari i Vitit Christine Buckley.

Volunteer Ireland koordinon, në partneritet me infrastrukturën lokale të vullnetarizmit, Javën Kombëtare të Vullnetarëve.⁷

3. DANIMARKA

Kuadri ligjor dhe i politikave

Në Danimarkë, ekziston një traditë e gjatë e formimit të shoqatave, dhe liria e asociimit ka një rëndësi kaq të madhe sa që kurrë nuk ka pasur ndonjë ligj që përcakton ose rregullon organizatat dhe shoqatat e sektorit të tretë. Që nga miratimi i Grundloven (Akti Kushtetues Danez) në 1849⁸, qytetarët kanë qenë në gjendje të anëtarësohen lirisht në organizata, sindikata dhe shoqata. Akti Kushtetues garantoj të drejtat e qytetarëve dhe shoqatat u formuan në pothuajse çdo sferë të shoqërisë: Lidhur me institucionet dhe fondet vetëqeverisëse, të dy format organizative mbulohen nga legjislacioni aktual nën emrin kolektiv 'fond', dmth Lov om fonde og visse foreninger (Akti danez mbi fondacionet dhe shoqatat e caktuara) i cili nga viti 1984 ka aplikuar edhe për institucionet vetëqeverisëse. Puna vullnetare është aktiviteti ose akti i kryer nga një vullnetar. Puna vullnetare përfshin aktivitete që janë:

- Vullnetar ose jo i detyrueshëm - dmth. Të kryhet lirisht pa forcë fizike, shtrëngim ligjor ose presion financiar, pa kërcënime të sanksioneve financiare ose sociale (për shembull, kërcënimi i përfitimeve të sigurimeve shoqërore që priten ose përjashtohen nga një rrjet social) nëse jo dëshirojnë më gjatë për të vazhduar punën

- **Të papaguara** - kjo megjithatë nuk përjashton rimbursimin e shpenzimeve që vullnetari ka kryer gjatë kryerjes së aktiviteteve, të tilla si udhëtimet dhe shpenzimet e telefonit, ose që personi të marrë një shumë simbolike për punën vullnetare
- **Kryer për persona të tjerë përveç familjes dhe të afërmeve të vetë vullnetarit** - kjo dallon punën vullnetare nga aktivitetet e zakonshme shtëpiake dhe kujdesin joformal të anëtarëve të familjes
- **Për përfitime të njerëzve të tjerë përveç vullnetarit dhe familjes së tij / saj** - kjo përjashton pjesëmarrjen në, për shembull, grupe të vetë-ndihmës ose klube sportive të konsiderohen si punë vullnetare
- **Organizuar zyrtarisht** - kryesisht në një shoqatë, por ky nuk është rasti. Ndihma e zakonshme ose veprimet spontane nuk janë punë vullnetare. Ekzistojnë disa ligje dhe rregullore që ndikojnë drejtimin e organizatës së sektorit të tretë në mënyra të ndryshme; nuk ka asnjë kërkesë që organizatat dhe shoqatat të regjistrohen në regjistrat zyrtarë të shtetit, por nëse organizata dëshiron të marrë para nga publiku, organizata duhet të ketë një numër CVR - një numër regjistrimi të përdorur nga të gjitha llojet e bizneseve) dhe një

⁷ <https://www.volunteer.ie/events/nvw/>

⁸ Ibsen, Bjarne and Habermann, Ulla (2005): Defining the Nonprofit sector: Denmark. In Salamon, Lester: Working Papers of The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project. The Johns Hopkins University, Center for Civil Society Studies.

NemKonto, e cila është një llogari që të gjithë qytetarët, kompanitë dhe shoqatat janë të detyruara të kenë dhe që autoritetet publike e përdorin për transaksione të ndryshme financiare dhe pagesa të parave.

Organizatat ose shoqatat që punësojnë staf të paguar⁹ ose vullnetarë të cilët do të jenë në kontakt me fëmijë nën moshën 15 vjeç, janë të detyruara - megjithëse deri më sot vetëm ato organizata që marrin lloje specifike të fondeve publike - të marrin një "Børneattest" (çertifikim i fëmijëve) për personin. Një çertifikim i tillë i fëmijëve është një lloj specifik i kontrollit të të dhënave penale që specifikon nëse një person është dënuar ndonjëherë për ndonjë krim seksual në lidhje me fëmijët.

Në Danimarkë ekzistojnë dy ligje që synojnë të mbështesin organizatat vullnetare dhe vullnetarët në një nivel lokal: Lov om Shërbimi Social (Akti i Shërbimeve Sociale) dhe Folkeoplysningsloven (Akti Danez për Arsimin Popullor). Akti i Shërbimeve Sociale imponon një detyrim për autoritetet lokale për të siguruar mbështetje financiare për punën vullnetare lokale dhe për të bashkëpunuar me organizata vullnetare. Objektivat janë të përmirësojnë ndërveprimin midis punës vullnetare sociale dhe autoriteteve lokale, për ta bërë punën vullnetare më të dukshme në komunitetet lokale dhe për të përmirësuar kushtet për punë vullnetare sociale.

Disa politika kombëtare në Danimarkë synojnë të mbështesin punën vullnetare. Qeveria ka vizione dhe strategji në lidhje me përfshirjen sociale të të rinjve në nevojë përmes vullnetarizmit në organizata jofitimprurëse. Politikat e fundit në këtë fushë përfshijnë 10 Qëllimet e qeverisë për Lëvizjen Sociale, reformën e kohezionit të sektorit publik dhe Strategjinë e Shoqërisë Civile.

10 qëllime për lëvizjen sociale

Në maj 2016, qeveria publikoi 10 Qëllime për Lëvizjen Sociale me qëllim që të sigurojë që të gjithë të bëhen pjesë e komunitetit. 10 qëllimet afatgjata sociale të qeverisë kërkojnë të arrijnë që fëmijët, të rinjtë dhe të rriturit më të prekshëm të përfundojnë arsimin dhe të fillojnë punësimin. Qëllimet e tjera kanë të bëjnë me më pak krime, më pak të pastrehë dhe një efekt më të madh të trajtimit të abuzimit me alkoolin dhe substancat. Synimi i qëllimit të 10-të është që më shumë qytetarë jashtë komunitetit të punës të marrin pjesë në përpjekjet vullnetare. Ish-ministri i çështjeve sociale dhe i brendshëm tha për qëllimet:

Reforma e kohezionit të sektorit publik

Në Prill 2017, qeveria prezantoi reformën e tyre të kohezionit të sektorit publik. Ai përfshiu një vizion për një sektor publik më të mirë dhe më koherent përmes zhvillimit dhe përmirësimit të efikasitetit. Shoqëria civile do të përfshihet në një masë të madhe. Këtu, fokusi do të jetë në krijimin e mundësive më të mira për një pjesëmarrje më të madhe në komunitetet vullnetare dhe kushte më të mira për shoqërinë civile. Kjo pjesë e reformës së kohezionit të sektorit publik është shpalosur në një strategji të shoqërisë civile.

⁹ Ibsen, Bjarne and Habermann, Ulla (2005): Defining the Nonprofit sector: Denmark. In Salamon, Lester: Working Papers of The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project. The Johns Hopkins University, Center for Civil Society Studies.

Strategjia e shoqërisë civile

Strategjia e shoqërisë civile e qeverisë u prezantua në tetor 2017. Një element kryesor i strategjisë ishte që organizatat lokale vullnetare të kishin kushte më të mira dhe që qytetarët vulnerable të kishin qasje më të lehtë në komunitetet vullnetare. Strategjia ka tre pista - pjesëmarrje, infrastrukturë dhe njohuri - dhe përmban 12 iniciativa për një total prej 112 milion DKK për katër vjet. Qeveria sheh një potencial të madh në bashkëpunimin midis shoqërisë civile, biznesit dhe sektorit publik sepse ata mund të mbështesin dhe plotësojnë njëri-tjetrin, gjë që çon në një zgjidhje me cilësi më të lartë. Qeveria ka përfunduar disa iniciativa që forcojnë kushtet e shoqërisë civile dhe angazhimin vullnetar në shoqëri. Ndër të tjera, qeveria ka arritur rregulla të reja që janë më pak të rrepta në lidhje me sasinë e punës vullnetare të lejuar për t'u ndërmarre nga njerëzit që marrin përfitim të papunësisë.

Kuadri institucional

Nuk ka asnjë organ të vetëm publik përgjegjës për vullnetarizmin në Danimarkë. Përgjegjësia ndahet midis ministrive të ndryshme në varësi të fushës së vullnetarizmit referuar: kulturës, sportit, çështjeve sociale dhe shëndetësore, etj. Për shembull, Akti Danez për Arsimin Popullor zbatohet nga Ministria e Arsimit dhe Akti i Shërbimit Social zbatohet nga Ministria e Çështjeve Sociale. Ministria e Kulturës është përgjegjëse për vullnetarizmin brenda sektorit të sportit Qendra Kombëtare e Njohurisë dhe Zhvillimit të Vullnetarizmit u krijua në 1992 për të promovuar dhe mbështetur zhvillimin e punës sociale vullnetare në Danimarkë. Qendra ofron një sërë shërbimesh për të mbështetur vullnetarët dhe organizatat vullnetare: konsulencë, kurse, zhvillim i organizatave dhe rrjeteve, modele për bashkëpunim midis organizatave dhe autoriteteve publike, sondazhe, dokumentacion dhe vlerësim, projekte, informacion dhe komunikim. Shërbime shtesë u ofrohen autoriteteve publike dhe të tjerëve që bashkëpunojnë me organizata vullnetare dhe qendra gjithashtu ofron informacion mbi çështjet që lidhen me sektorin vullnetar për publikun dhe shtypin. Qendra është një institucion vetëqeverisës nën kujdesin e Ministrisë së Çështjeve Sociale dhe Integritetit, dhe punëson afërsisht 20 persona.

Frivilligrådet (Këshilli i Vullnetarëve) u krijua nga Ministria e Mirëqenies në 2008 - ai zëvendësoi Këshillin për Veprimtarinë Sociale Vullnetare i cili u krijua në 2004. Këshilli i jep këshilla Ministrisë dhe Parlamentit për rolin që organizatat vullnetare mund të luajnë në adresimin e problemeve sociale. Këshilli gjithashtu kontribuon në debatin publik mbi rolin e vullnetarizmit, duke ofruar perspektivën e tyre mbi ndërveprimin midis sektorit publik, privat dhe sektorit vullnetar. Këshilli ka statusin e një agjencie qeveritare dhe financohet nga Ministria e Çështjeve Sociale.

Qeveritë lokale gjithashtu mbështesin shoqatat lokale shoqërore. Bashkëpunimi përcaktohet në Ligjin e sipërpërmendur të Shërbimit Social dhe që nga implementimi i tij në 1998. Autoritetet lokale janë të detyruara të bashkëpunojnë me organizata vullnetare brenda fushës së arsimit, siç thuhet në Aktin Danez për Arsimin Popullor.

Sektori vullnetar, veçanërisht brenda fushave sociale dhe shëndetësore, gjithashtu ka luajtur një rol të rëndësishëm në formimin dhe zhvillimin e shtetit të mirëqenies. Pavarësisht, infrastruktura

aktuale nuk ka një histori të gjatë - vetëm në fillim të viteve 1980 u prezantuan iniciativa mbështetëse, të cilat mund të quhen "infrastrukturë".

Në një kontekst më lokal, vullnetarizmi mbështetet nga një numër Qendrash Vullnetare Lokale (QV). Një QV është një platformë lokale për punë vullnetare sociale, me qëllimin për të ndihmuar, frymëzuar dhe mbështetur vullnetarizmin në komunitetin lokal. Qendrat e para vullnetare janë themeluar në vitin 1989, dhe sot ka 68 qendra vullnetare në 65 komuna.

Qendrat vullnetare janë shoqata të pavarura me anëtarët lokalë dhe bordin e tyre, të cilët përcaktojnë drejtimin dhe përmbajtjen. Një numër aktivitete, të tilla si ndërmjetësimi dhe këshillimi vullnetar, janë në dispozicion në të gjitha qendrat, por qendrat vullnetare janë të rëndësishme për nivelin lokal dhe bëjnë një përpjekje të veçantë për t'i dhënë entuziastëve lokalë një ndikim në komunitet.

Qendrat vullnetare janë të ndara në 65 komuna, ku popullsia dhe shpërndarja gjeografike ofrojnë nevoja të ndryshme lokale. Qendrat vullnetare kanë gjithashtu mundësi të ndryshme financimi, burime dhe lehtësira. Secila qendër vullnetare përcakton në mënyrë të pavarur se si ata do të përdorin sa më mirë burimet e tyre dhe nga kjo ndihmon në arritjen e vizionit dhe qëllimeve të përbashkëta të qendrave vullnetare pa kompromentuar vlerat dhe cilësinë. Qendrat vullnetare secila luan një rol të rëndësishëm në zhvillimin e përpjekjeve vullnetare në Danimarkë dhe, përmes organizatës kombëtare Frivilligcentre & Selvhjælp Danmark (friz), formojnë një komunitet të fortë, i cili merr një bashkë-përgjegjësi për zhvillimin e vullnetarizmit dhe mundësinë e qytetarëve për tu angazhuar vullnetarisht.

QV-të përqendrohen në të paktën një nga gjashtë aktivitetet e mëposhtme dhe, më shpesh disa aktivitete:

- 1) Lehtësimi i punës vullnetare sociale,
- 2) Vetë-ndihma,
- 3) Fillimi dhe mbikëqyrja e projekteve të reja,
- 4) Shërbimi i shoqatave lokale,
- 5) Rrjetëzimi,
- 6) Aktivitete të drejtuara nga qytetarët.

Qendrat lokale të vullnetarëve janë të organizuara brenda shoqatës kombëtare Frivilligcentre og Selvhjælp Danmark¹⁰ (Qendrat e Vullnetarëve dhe Vetë-Ndihma Danimarkë) e cila siguron advokim për anëtarët e saj dhe kërkon të ndikojë në kushtet që lidhen me vullnetarizmin. Organizatat brenda sektorit vullnetar në përgjithësi kanë shumë përvojë në bashkëpunimin me njëri-tjetrin - në projekte, si dhe në advokim dhe përfaqësim të interesit të veçantë. Ata bashkëpunojnë si me organizata kombëtare dhe ndërkombëtare, veçanërisht në vendet nordike dhe evropiane, dhe shpesh me organizata simotra ose organizata brenda së njëjtës fushë.

Organizimi vullnetar

¹⁰ <https://www.frise.dk/>

Në Danimarkë 'vullnetarja' shpesh përdoret për të përshkruar organizatat që organizojnë punë vullnetare. Kjo është një mënyrë për të theksuar se këto organizata ndryshojnë nga kompanitë private, si dhe nga organizatat dhe institucionet publike. Prandaj, një organizatë vullnetare përcaktohet si:

- Një realitet institucional, d.m.th. të kesh një status ligjor ose një qëndrueshmëri organizative, që, mes të tjerash, do të thotë që ka aktivitete të vazhdueshme, objektiva zyrtarë, struktura dhe procedura (p.sh. statute të shkruara), takime të shpeshta, një adresë ose një vend takimesh
- Privat dhe jo-qeveritar - dmth. Organizata nuk është pjesë e sektorit publik ose nuk kontrollohet nga ai. Sidoqoftë, kjo nuk e ndalon organizatën të ndërmarrë punë në emër të sektorit publik, ose të marrë fonde publike
- Operimi mbi baza jofitimprurëse - në këtë kontekst do të thotë që organizata nuk operon me qëllim sigurimin e investitorëve ose individëve për një fitim financiar. Nëse një fitim jepet, ai investohet në organizatë dhe, për këtë arsye, përdoret në përputhje me objektivat e organizatës
- Vetëqeverisja - d.m.th. një organizatë duhet të jetë e ngarkuar me punët e veta dhe të mos kontrollohet nga ndonjë organizatë tjetër, qofshin ato publike, komerciale apo vullnetare.
- Jo e detyrueshme në lidhje me anëtarësimin ose përkatësinë, pjesëmarrjen dhe kontributet financiare

Shumë kompani mbështesin organizatat vullnetare - kryesisht përmes sponsorizimeve dhe mbështetjes financiare. Pak janë të përfshirë drejtpërdrejt në aktivitete vullnetare, megjithëse ekziston një tendencë në rritje për kompanitë për të formuluar politika për vullnetarizmin, për shembull "vullnetarizmi i korporatave" ose "vullnetarizmi i punonjësve", përmes politikës së tyre të përgjithshme mbi Përgjegjësinë Sociale të Korporatave.

Financimi

Në Danimarkë, fondet vendore dhe ato kombëtare janë në dispozicion, megjithëse financimi sigurohet kryesisht përmes granteve qeveritare - pjesërisht si "grante bazë", dhe pjesërisht si "grante për projekte". Grantet themelore janë grante të caktuara për një organizatë pa u caktuar për një aktivitet ose projekt specifik. Në vend të kësaj, ato caktohen në bazë të kriterëve objektive siç janë qëllimi, qarkullimi dhe fondet e vetë-mbledhura. Grantet themelore caktohen përmes të ashtuquajturave Fondet e Pishinave Daneze dhe Lotto. Organizatat vullnetare varen shumë nga fondet publike.

Akti i Shërbimeve Sociale imponon një detyrim për autoritetet lokale për të siguruar mbështetje financiare për punën vullnetare lokale dhe për të bashkëpunuar me organizata vullnetare. Objektivat janë të përmirësojnë ndërveprimin midis punës vullnetare sociale dhe autoriteteve lokale, për ta bërë punën vullnetare më të dukshme në komunitetet lokale dhe për të përmirësuar kushtet për punë vullnetare sociale.

Qendrat vullnetare varen nga fondet publike dhe mbështetja financiare nga qeveria lokale dhe qendrore - midis 25% dhe 50% të të ardhurave të tyre vijnë nga grantet e autoriteteve lokale dhe pjesa tjetër nga grantet e qeverisë qendrore.

Akti Danez për Arsimin Popullor detyron autoritetet lokale të mbështesin arsimin publik me grante, dhe iniciativa të tjera mbështetëse. Akti parashikon dy kategori kryesore të përfituesve të granteve: 1) shoqatat e arsimit për të rritur dhe grupe të tjera të angazhuara në mësimdhënie dhe organizim të grupeve të studimit ose aktiviteteve të leksioneve; 2) shoqatat dhe klubet sportive dhe rinore. Kur autoritetet lokale po ndajnë grante, ata duhet të caktojnë të paktën 5% të buxhetit të tyre të përgjithshëm për punën e inovacionit dhe zhvillimit.

Peisazhi i vullnetarizmit

Vullnetarizmi dhe organizatat e shoqërisë civile kanë një traditë të gjatë në lidhje me zhvillimin e shtetit të mirëqenies në Danimarkë dhe sot ka afërsisht 100,000 organizata dhe fondacione lokale dhe kombëtare. Numri i vullnetarëve ka qenë mjaft konstant që nga hulumtimi i parë i madh në 2003, por këtu janë disa fakte kryesore nga kërkimi i fundit në 2017:

- **41% e danezëve bëjnë punë vullnetare në çdo kohë të caktuar, duke kaluar 336 milion orë vullnetarisht çdo vit. 63% e danezëve kanë qenë aktiv në një moment të caktuar në punën vullnetare brenda pesë viteve të fundit.**
- **Burrat më shumë sesa gratë janë vullnetarë** - më parë, hendeku ishte edhe më i madh, por gjatë gjithë viteve ndryshimi ishte zvogëluar (kjo veçanërisht për shkak të rritjes së numrit të grave vullnetare në fushën sociale të udhëhequr nga të moshuar aktivë)
- **Adoleshentët dhe të moshuarit mbi moshën 70 vjeç janë grupmoshat më të mëdha të vullnetarëve danezë - përkatësisht 42% dhe 44%.**
- **Numri më i ulët i vullnetarëve sipas grupmoshës është 25 - 29 vjeç.**
- **Për shumë vite, shumica e hulumtimeve në vullnetarizëm i emërtuan 30 - 49 vjeçarët si më aktivët në punën vullnetare, por tani familjet me fëmijë kapërcehen nga angazhimi vullnetar në rritje midis gjyshërve.**
- **Mesatarisht, vullnetarët kalojnë 15 orë në muaj për angazhimin e tyre vullnetar.**
- **Kryesisht, puna vullnetare bëhet në shoqata ose organizata vullnetare, por vullnetarizmi i vetë-organizuar, aktivitet i bazuar dhe vullnetarizëm ad hoc është në rritje.**

Vullnetarizmi konsiderohet gjithashtu si një mjet për të gjetur zgjidhje të reja, veçanërisht për problemet në zonat sociale dhe shëndetësore, dhe për të përballuar problemet e integritetit dhe problemet më ekzistenciale, të tilla si vetmia.

Mjetet / fushatat e mëposhtme promovuese janë në fuqi në Danimarkë:

FrivilligJob.dk¹¹ është baza e të dhënave më e madhe për mundësitë e punës në Danimarkë brenda komunitetit vullnetar dhe ata shpallin mundësi pune si nga organizatat lokale dhe ato kombëtare, për shembull, organizatat shoqërore, organizatat sportive, organizatat e fëmijëve dhe

¹¹ <https://frivilligjob.dk/>

të rinjve, organizatat kulturore dhe organizatat që punojnë me mjedisin. FrivilligJob.dk gjithashtu mbledh informacione dhe zhvillon mjete në mënyrë të vazhdueshme. Faqja drejtohet nga Frivilligcentre og Selvhjælp Danmark - friz (Qendrat Vullnetare dhe Vetë-Ndihma Danimarkë) dhe ka qenë në internet që nga 2005.

Çdo e premte e fundit në shtator është një festim i ditës kombëtare të vullnetarëve.¹² E Premtja Vullnetare përqendrohet në mundësitë vullnetare dhe krijon mundësi të reja për të ftuar më shumë njerëz në komunitetet vullnetare. Në të gjithë vendin, Dita e Premte Vullnetare shënohet me një mori aktivitesh dhe ngjarjesh. Në vitin 2020, e Premtja Vullnetare u festua në 85 komuna në Danimarkë.

Projekt Frivillig një iniciativë mbarëkombëtare e cila u zhvillua nga 2010-2017, u ofroi studentëve në kurset e arsimimit të rinjve të vendit mundësi në punën vullnetare. Duke marrë pjesë në program, studentët morën një diplomë zyrtare e cila tregon se ata kanë përfunduar punën vullnetare. Pritet që nisma të rrisë njohuritë e të rinjve për sektorin vullnetar dhe që më shumë të rinj të marrin pjesë në vullnetarizëm.

4. GJERMANI

Kuadri ligjor dhe i politikave

Vullnetarizmi ka një traditë të gjatë në Gjermani. Në termin e tij tradicional "Ehrenamt" ai ka qenë një angazhim zyrtar vullnetar brenda një shoqate ose institucioni. Kur u diskutuan format e reja të vullnetarizmit dhe u përjetuan ndryshimet motivuese të vullnetarëve në vitet 1990, termi "bürgerschaftliches Angazhimi" (angazhimi civil) gjithnjë e më shumë zëvendësoi termin Ehrenamt në ligjërimin akademik dhe politik mbi vullnetarizmin. Midis vitit 1999 dhe 2002, Komisioni Hetimor "E Ardhmja e Angazhimit Qytetar" të Parlamentit Gjerman vendosi një përkufizim të pranuar sot në mënyrë të zakonshme të "Angazhimit të Bürgerschaftliches" (angazhim civil / vullnetarizëm) dhe e përcaktoi atë duke përfshirë aktivitete që janë:

- të orientuar drejt së mirës dhe përfitimit të përbashkët,
- vullnetare pa marrëdhënie punëdhënës-punonjës dhe kornizën ligjore të saj,
- duke u zhvilluar në sferën publike dhe adresimin e grupeve jashtë rrethit familjar,
- e papaguar dhe jo për përfitime financiare (edhe pse në raste të caktuara një pagesë e kufizuar si formë e kompensimit mund të jetë e pranueshme).

Sidoqoftë nuk ka asnjë përkufizim ligjor dhe as një kornizë ligjore për vullnetarizmin në Gjermani. Deri më tani, dispozitat ligjore në lidhje me vullnetarizmin mund të gjenden në tekste të

¹² <https://www.frivilligfredag.dk/>

ndryshme të ligjit. Kjo përfshin Sozialgesetzbücher (Kodet Sociale) II dhe XII (vullnetarizëm nga të papunë ose përfitues të mirëqenies), Sozialgesetzbuch VIII (punë e hapur për të rinjtë / rruga), Bürgerliches Gesetzbuch (Kodi Civil: sigurimi publik për vullnetarët), Kodi i Tatimit mbi të Ardhurat (përcaktimi i statusit të bamirësisë / jofitimprurëse të organeve, rregullat për lejimin e shpenzimeve pa taksa, etj.).

Ndër programet aktuale qeveritare për të mbështetur vullnetarizmin, Shërbimet Vullnetare kanë një rol të veçantë në Gjermani me më shumë se 150,000 të rinj aktivë çdo vit në këtë program shërbimi me kohë të plotë, njëvjeçare.

Për shembull, Shërbimi Federal i Vullnetarëve u krijua në 2011, duke synuar të gjithë ata që dëshirojnë të përfshihen jashtë punës së tyre ose trajnimit në sferën sociale, kulturore ose ekologjike ose të kryejnë veprimtari të tjera për të mirën e përgjithshme për 6 deri në 24 muaj, ndërsa mbulohet nga sigurimet shoqërore dhe mbikëqyrret nga profesionistët në formën e trajnimit dhe seminareve falas.

Personat e papunë mund të marrin pjesë në aktivitete vullnetare pa asnjë ulje të përfitimeve të tyre të papunësisë. Kjo përcaktohet në ligjin "JobAQTIV", i cili përcakton se puna vullnetare është e parëndësishme për marrjen e përfitimeve që lidhen me të ardhurat, për sa kohë që "integrimi profesional" nuk preket. Nëse aktivitetet zgjasin më shumë se 15 orë në javë, duhet të raportohet në qendrat e punës. Personat e papunë duhet të informojnë shërbimin përkatës dhe të marrin leje për t'u përfshirë në aktivitete vullnetare. Sipas një të anketuari të intervistuar si pjesë e studimit aktual, leja e tillë jepet, sidoqoftë, mbi një bazë subjektive, gjë që e bën të duket sikur nuk ka rregullore ose kornizë të përbashkët. Në disa prej rajoneve gjermane (p.sh. Hessen, Rhineland-Palatinate) është madje e mundur që punonjësit me kohë të plotë të marrin pushim nga puna për disa kohë për të bërë punë vullnetare në terren.

Shumica e personave që janë të angazhuar në aktivitete vullnetare kanë sigurim aksidenti që paguhet nga organizata / shoqata ku vullnetari është aktiv. Çdo vullnetar mund të mbrojë veten me sigurimin e përgjegjësisë personale, por jo të gjitha aktivitetet vullnetare përfshihen në këto sigurime private. Në këtë rast, organizata, ku ata punojnë, është përgjegjëse për sigurimin. Në rastet kur sigurime të tilla nuk ofrohen ekziston mbulimi i sigurimeve që ofrohet nga sigurime të veçanta të ofruara nga shtetet federale.

Në vitin 2017, Qeveria Gjermane ka publikuar një Strategji Kombëtare për Vullnetarizmin që u përpunua pas një procesi të gjerë konsultimi përmes "Forumit Kombëtar për Angazhimin dhe Pjesëmarrjen" të organizuar nga BBE (Bundesnetzwerk Bürgerschaftliches Engagement).

Kuadri institucional

Brenda qeverisë federale, Ministria Federale për Çështjet Familjare, Qytetarët e Moshuar, Gratë dhe Rinia (BMFSFJ)¹³ është përgjegjëse për çështjet në lidhje me angazhimin civil dhe

¹³ <https://bagfa.de/>

vullnetarizmin. Brenda ministrisë, ekziston një nënndarje, Angazhimi Qytetar, me mbi 30 të punësuar. Në vitet e fundit, projekti model i madh i shtëpive të shumë gjeneratave ishte i një rëndësie të madhe për promovimin e infrastrukturës së angazhimit civil veçanërisht.

Çdo shtet federal ka zyra ose departamente që merren me promovimin e vullnetarizmit. Zakonisht ata janë të bashkangjitur në zyrën e kryeministrit ose në ministri të veçanta. Në vitet e fundit është arritur shumë: për shembull përmirësimi i mbrojtjes së sigurimeve për vullnetarët dhe kultura e njohjes përmes Kartave dhe Vërtetimeve të Vullnetarëve. Për më tepër, aktualisht proceset e qeverisjes së mirë (komuna civile) duket se po fitojnë rëndësi dhe financohen nga disa shtete.

Administrata lokale e qyteteve të mesme dhe të mëdha por edhe e qarqeve kanë punësuar gjithnjë e më shumë koordinatorë të paguar me kohë të plotë për vullnetarët dhe mbledhjen e fondeve në vitet e fundit. Përgjegjësitë e këtyre koordinatorëve janë ndër të tjera për të hapur agjenci dhe departamente të ndryshme të shërbimit publik për angazhimin civil.

Për më tepër, lloje të pajisjeve me funksione të ngjashme janë Pikat Lokale të Kontaktit brenda administratave të komunitetit ose të vendosura si qendra të pavarura; Zyrat e Komunitetit për Qytetarët, të vendosura në kuadrin e Programit të ESF Soziale Stadt; Fokus Pikat për zhvillimin lokal në zonat rurale; Qendrat e Lagjes (Nachbarschaftshäuser); Qendrat Socio-Kulturore; Iniciativat lokale; Qendrat Prindërore dhe Familjare; Qendrat e Kujdesit.

Shumica e këtyre strukturave të infrastrukturës janë mjaft të vogla në madhësi dhe kapacitet, duke pasur 1 deri në 2 staf profesional, dhe pak prej tyre kanë deri në 20 të punësuar. Në Gjermani nuk ka një qendër të centralizuar vullnetare kombëtare, por shumë shoqata që përfaqësojnë llojet e ndryshme të infrastrukturës në nivelin federal. Infrastruktura mbështetëse e vullnetarizmit përfshin organizata dhe institucione, të tilla si agjenci vullnetare, qendra vullnetare ose pika kontakti të vetë-ndihmës që janë krijuar gjatë tre dekadave të fundit. Këto lehtësira i përgjigjen nevojës në rritje të shumë vullnetarëve për këshilla të pavarura, krahasimin dhe vendosjen.

Gjatë tre dekadave të fundit janë zhvilluar shumë forma të ndryshme të pajisjeve të infrastrukturës, secila ka përparësi të ndryshme. Disa për shembull adresojnë grupe specifike të synuara siç janë vullnetarët e moshuar (mosha 50 vjeç e lart) ose personat me aftësi të kufizuara (pikat e kontaktit të vetë-ndihmës). Sidoqoftë, të gjitha objektet e infrastrukturës kanë për qëllim të përbashkët të veprojnë si qendra informacioni dhe qendra zhvillimi për vullnetarizmin dhe angazhimin civil.

Ekziston Shoqata Kombëtare e Qendrave dhe Agjencive Vullnetare (Bundesarbeitsgemeinschaft der Freiwilligenagenturen, BAGFA) si organi kombëtar koordinues i agjencive vullnetare. Ekziston një numër në rritje i shërbimeve të trajnimit dhe formimit për menaxhimin e vullnetarëve (p.sh. Akademie für Ehrenamtlichkeit) që adresojnë çështje dhe standarde qendrore se si të punojnë me vullnetarë, kulturën e njohjes, pjesëmarrjes dhe trajnimit. BAGFA ka zhvilluar një "vulë cilësore" gjithëpërfshirëse për agjencitë vullnetare. Agjencitë po i nënshtrohen procesit të çertifikimit, i cili

ndërmerret nga një grup ekspertësh i pavarur. Për shtëpitë me shumë gjenerata është zhvilluar një instrument gjithëpërfshirës i vetëvlerësimit. Çdo shtëpi duhet t'i nënshtrohet një analize intensive të vetëvlerësimit në baza të rregullta. Financimi i ardhshëm varet nga kjo analizë. Në nivelin shtetëror ekzistojnë disa shoqata të qendrave vullnetare, për shembull në Nordrhein-Westfalen dhe Bavari.

Shtëpia Kombëtare e Pastrimit për Inkurajimin dhe Mbështetjen e Grupeve të Ndihmës së Vetë Ndihmës (Nationale Kontakt und Informationsstelle zur Anregung und Unterstützung von Selbsthilfegruppen, NAKOS15) është organizata ombrellë kombëtare e organizatave të vetëndihmës. Shoqata të tjera përkatëse në nivelin kombëtar janë Shoqata Federale e Zyrave të Qytetarëve të Moshuar (Bundesverband für Seniorenbüros, BaS), Shoqata Federale e Qendrave Socio-Kulturore (Bundesvereinigung Soziokultureller Zentren).

Me rreth 400 institucione, agjencitë vullnetare janë një infrastrukturë mbresëlënëse për angazhimin qytetar në Gjermani, mbi 200 agjenci vullnetare janë anëtare të BAGFA, dhe rreth 360 agjenci vullnetare organizohen përmes grupeve të punës shtetërore të agjencive vullnetare (lagfas).

Agjencitë vullnetare janë pika kontakti për të gjithë njerëzit që përfshihen si dhe për organizatat që duan të punojnë me vullnetarë. Ata sigurojnë kushte të mira kornizë për angazhim dhe krijojnë rrjete për një kulturë të pjesëmarrjes në terren. Agjencitë vullnetare frymëzojnë dhe inkurajojnë, këshillojnë dhe mbështesin njerëzit që të përfshihen në shoqëri me aftësitë, përvojat dhe interesat e tyre të larmishme. Nuk ka rëndësi nëse janë të rinj apo të moshuar, vijnë nga këtu apo atje, janë meshkuj, femra apo të ndryshëm ose kanë aftësi të thjeshta ose të veçanta.

Si ekspertë vullnetarë, agjencitë vullnetare e njohin situatën dhe ofertat në komunitetet e tyre. Ata vëzhgojnë ndryshimet në shoqëri dhe marrin çështje aktuale. Së bashku me partnerët lokalë, ju mund të pyesni veten se cili të jetë roli i vullnetarizmit në formësimin e shoqërisë. Peizazhi i agjencive vullnetare është shumëngjyrësh. Ato janë me madhësi të ndryshme, kanë mbështetës të ndryshëm dhe profile të veçantë, në varësi të asaj që është e rëndësishme në vend.

Agjencitë vullnetare: inkurajojnë, këshillojnë dhe drejtojnë vullnetarët; informojnë dhe kualifikojnë institucionet e interesuara ku do të vendosen vullnetarët; zhvillojnë marrëdhëniet me publikun dhe avokojnë për punë vullnetare; organizojnë shkëmbime eksperiencash; ndërtonjnë ura midis qytetarëve që duan të përfshihen dhe organizatave që janë të orientuara drejt së mirës së përbashkët; mbështetje në kërkimin dhe përzgjedhjen e vullnetarëve; u tregojnë vullnetarëve fusha interesante të veprimtarisë; inicojnë rrjete ndërmjet shoqatave, organizatave dhe komunës për një kulturë të angazhimit lokal; vendosin kontakte me ndërmarrjet që mbështesin angazhimin qytetar ose duan të bëjnë të mundur që punonjësit e tyre të përfshihen.

Rrjeti Kombëtar për Shoqërinë Civile (Bundesnetzwerk Bürgerschaftliches Engagement, BBE)¹⁴ vepron si strukturë e rrjetit kombëtar për të gjitha organizatat e përfshira në promovimin e

¹⁴ <https://www.b-b-e.de/>

vullnetarizmit, duke lidhur shoqatat nga Sektori i Tretë, biznesin dhe jetën e punës dhe institucionet federale dhe të komunitetit. BBE përbëhet nga 230 organizata anëtare duke përfshirë Kishat, sindikatat, korporatat, fondacionet dhe institucionet qeveritare si dhe fushën e plotë të shoqatave gjermane të shoqërisë civile në nivelin kombëtar (shumica e tyre janë organizata sektorë ombrellë që përfaqësojnë miliona anëtarë) si dhe shoqatat e infrastrukturës. Janë grupe të ndryshme pune që formulojnë dhe publikojnë deklarata dhe mendime këshilluese. Ata trajtojnë tema si arsimi dhe angazhimi civil, politika lokale e angazhimit, vullnetarizmi i korporatave dhe politikat e angazhimit qytetar në Evropë.

Funksioni kryesor i infrastrukturës në Gjermani është të veprojë si qendra informacioni dhe qendra zhvillimi për vullnetarizmin, këshillimi dhe vendosja e vullnetarëve në projekte dhe grupe lokale, eksplorimi, zhvillimi dhe transferimi i projekteve inovative dhe formave të reja të vullnetarizmit. Projektet e mentorimit, ku vullnetarët e moshuar mbështesin të rinjtë në hyrjen nga shkolla në jetën profesionale, janë zhvilluar në Gjermani në një numër të madh.

Financimi

Shumica e infrastrukturave të angazhimit civil varen nga financimet nga buxhetet publike. Zakonisht financimi nuk është i përhershëm, por lidhet me programe pilot që përfundojnë pas disa vitesh. Nuk ka një përmbledhje ekzistuese të shumës së investuar nga sektori publik (federale, shtete, niveli lokal) në infrastrukturën e vullnetarizmit.

Në strukturën federale të Republikës Federale të Gjermanisë (Bundesrepublik Deutschland), që bën dallimin midis nivelit federal-kombëtar, nivelit shtetëror dhe vendor, kryesisht niveli lokal (komuna, qytete dhe qarqe), i cili financon infrastrukturën e vullnetarizmit në mënyrë të përhershme. Komunitetet bashkëpunojnë me shumë aktorë të pavarur lokalë siç janë bamirësitë dhe shoqatat. Autoritetet publike federale dhe shtetërore dhanë dhe japin shtytje të konsiderueshme në lidhje me ndërtimin e infrastrukturës përmes projekteve pilot.

Përtej kësaj, BMFSFJ mbështet strukturat kombëtare koordinuese për agjencitë vullnetare (BAGFA) me subvencione vjetore.

Skema të tjera të financimit mund të gjenden në nivelin shtetëror. Shteti i Bavarisë promovon krijimin e agjencive vullnetare në zonat rurale. Shteti i Saksonisë së Ulët mbështet një zyrë të shërbimit të qytetarëve të moshuar në çdo qark dhe çdo qytet, e cila ka për qëllim kryesisht fitimin e angazhimit civil të brezit mbi 50 vjeç.

Peisazhi i vullnetarizmit

Në përgjithësi, vlera e vullnetarizmit është e pranuar gjerësisht shoqërisht dhe politikisht në Gjermani. Ekzistojnë instrumente të ndryshëm për njohje, siç janë Java Kombëtare e Vullnetarizmit ose Çmimet Kombëtare të Vullnetarizmit. Është e pranuar gjerësisht se vullnetarizmi i shërben mirëqenies së shoqërisë dhe gjithashtu mund të jetë në dobi të njerëzve

që merren me të. Njerëzit që punojnë vullnetarë lidhen më mirë me shoqërinë përmes punës së tyre në komunitetet e tyre, mësojnë aftësi dhe kapacitete të reja përmes vullnetarizmit të tyre dhe nxisin perspektivat e tyre të karrierës. Përveç kësaj, vullnetarizmi gjithashtu mund të ketë një efekt pozitiv në kënaqësinë e jetës dhe shëndetit.

Rezultatet e Sondazhit Gjerman mbi Vullnetarizmin (2014) tregojnë se 43.6% e popullsisë rezidente të Gjermanisë nga mosha 14 vjeç e lart është e përfshirë në mënyrë aktive në vullnetarizëm. Megjithatë, të dhënat tregojnë se mundësitë në dispozicion për vullnetarizëm janë shpërndarë në mënyrë të pabarabartë. Ka disa grupe shoqërore brenda të cilave shkalla e vullnetarizmit ndonjëherë është dukshëm më e ulët se mesatarja:

- Njerëzit me një nivel të ulët arsimor arsimor kanë më pak gjasa të marrin pjesë në aktivitete vullnetare (28.3%) sesa ata me një arsim të mesëm ose të lartë (përkatesisht 41.1%, 52.3%).
- Njerëzit në situata të dobëta financiare merren me vullnetarizëm në një masë shumë më të vogël sesa ata që e shohin situatën e tyre financiare si shumë të mirë.
- Personat me dëmtime të lidhura me sëmundjet përfshihen në vullnetarizëm në një masë më të vogël (25.8%) sesa ata që nuk vuajnë nga sëmundje ose nga kufizime të lidhura me sëmundjen në aktivitetet e tyre të përditshme (47.4%).
- Ndërsa shkalla e vullnetarizmit midis njerëzve të moshuar është rritur gjatë pesëmbëdhjetë viteve të fundit krahasuar me shifrat për grupmoshat e mesit të jetës, angazhimi dobësohet ndjeshëm në 'fazën e katërt të jetës' (njerëzit 70 vjeç e lart).
- Ndërsa njerëzit me një sfond emigracioni, por pa përvojën e tyre personale të imigracionit, vullnetarisht në një numër shumë të ngjashëm me njerëzit pa ndonjë sfond emigracioni, normat e vullnetarizmit midis njerëzve me përvojën e tyre të emigracionit personal janë nën mesataren. Sidoqoftë, niveli i lartë i gatishmërisë së këtij grupi për t'u bërë aktiv sugjeron një potencial të madh për angazhim në të ardhmen.
- Me një shifër prej 41.5%, gratë angazhohen vullnetarisht pak më pak sesa burrat (45.7%). Vullnetaret femra kanë më pak gjasa të marrin përsipër funksionet e menaxhimit ose bordit, gjë që sugjeron që barazia gjinore ende nuk është arritur plotësisht në sektorin vullnetar.

Shërbimet Vullnetare kanë një rol të veçantë në Gjermani me më shumë se 150,000 të rinj aktivë çdo vit në këtë program shërbimi me kohë të plotë, gjatë gjithë vitit. Programi ka kaluar disa vlerësime dhe propozime për masa gjithëpërfshirëse.

Ndërsa shërbimet vullnetare shënojnë një formë shumë specifike të angazhimit civil, ekzistojnë programe të ndryshme qeveritare të financimit për infrastrukturën vullnetare, të cilat i referohen objektivit të përfshirjes së njerëzve (të rinj) me disavantazhe, për shembull:

- "Mehrgenerationenhäuser"
- Programi "Engagierte Stadt"

Financimi i projektit mund të merret përmes një larmie të madhe programesh, p.sh.:

- Iniciativa "Jugend stärken"

Gjatë viteve të kaluara janë krijuar shumë baza të të dhënave rajonale dhe lokale në internet, të cilat japin një përmbledhje të lehtësive dhe mundësive të vullnetarizmit.

Që nga viti 2004, Java vjetore e Angazhimit Qytetar (Woche des bürgerschaftlichen Engagements) organizohet me sukses si një nga instrumentet kryesore për ngritjen e vetëdijes dhe njohjen për vullnetarizëm nga Rrjeti Kombëtar për Shoqërinë Civile (Bundesnetzwerk Bürgerschaftliches Engagement - BBE).

Që nga viti 2009 është shpallur një çmim kombëtar vullnetarizmi.

5. BELGJIKE

Kuadri ligjor dhe i politikave

Në Belgjikë, vullnetarizmi është subjekt i një ligji dhe rezulton në aktivitete të shumta në të gjithë sektorët jofitimprurës. Vendimmarrja në Belgjikë është mjaft komplekse, pasi, sipas kompetencës së secilit nivel, vendimet mund të merren në një nivel federal, komunitar ose rajonal. Lidhur me vullnetarizmin, kuadri ligjor ekziston në nivelin federal, pasi ai prek kompetencat federale të tilla si sigurimet shoqërore, taksat, ligji i punës dhe sigurimet. Për çështje të lidhura me menaxhimin, cilësinë e vullnetarizmit, subvencionet, etj. Komunitetet kanë të drejtë të hartojnë rregulloret e tyre. Si pasojë, masat mbështetëse, si dhe qasja konkrete dhe perceptimi i bërjes së politikave në fushën e vullnetarizmit mund të ndryshojnë midis komuniteteve të ndryshme.

Shprehjet bénévolat dhe volontariat janë përdorur për një kohë të gjatë si sinonime në Belgjikë. Megjithatë, Ligji i vitit 2005 për vullnetarizmin, ka vendosur një dallim midis dy nocioneve. Ligji zyrtarizon termin "vullnetarizëm" si një aktivitet i përcaktuar nga ligji. Të gjitha aktivitetet e tjera të pakompensuara duhet të kualifikohen si bénévolé.

Në pjesën holandeze që flet Belgjika, përdoret vetëm fjala vrijwilliger. Ajo korrespondon me terminologjinë anglo-saksone që përcakton punën jo-shpërblyese. Sidoqoftë, kuptimi i termit mund të ndryshojë pak në përputhje me kontekstin. Ndonjëherë interpretohet në kuptimin e ligjit ndërsa diku interpretohet më gjerësisht ose në një mënyrë më të kufizuar.

Ligji i vitit 2005 për Vullnetarizmin përshkruan vullnetarizmin si më poshtë:

- **Vullnetarizmi është i papaguar.** Vullnetarët kryejnë veprimtari vullnetare pa marrë asnjë pagesë. Edhe pse vullnetarizmi është i papaguar, vullnetarëve mund t'u jepet një shumë e kufizuar parash, për të rimbursuar shpenzimet e tyre ose si humbje, për shpenzimet që duhet të bëhen.
- **Vullnetarizmi nuk përfshin detyrim.** Një vullnetar përfshihet pa ndonjë detyrim; ai ose ajo nuk mund të detyrohet të kryejë një aktivitet. Megjithëse personat nuk mund të detyrohen të dalin vullnetarë, në momentin që ata kryejnë një lloj aktiviteti vullnetar, krijohet një lloj marrëdhënie (juridike) (me të drejta dhe detyra reciproke);
- **Vullnetarizmi ndërmerret për të tjerët ose për shoqërinë.** Vullnetarizmi do të thotë të jesh në shërbim për të tjerët që nuk janë familje ose të njohur, në një organizatë ose për shoqërinë në përgjithësi;
- **Duhet të ketë gjithmonë një dallim midis aktiviteteve vullnetare dhe atyre profesionale.** Një vullnetar nuk mund të kryejë të njëjtën veprimtari si si punonjës ashtu edhe si vullnetar për të njëjtin punëdhënës. Një person mund të paraqitet vullnetar brenda organizatës së tij me kusht që

të bëhet një dallim midis aktivitetit që ai kryen si staf i paguar dhe aktivitetit që ai kryen si vullnetar.

Ligji për Vullnetarizmin ka krijuar një sistem mbrojtjeje për vullnetarët. Një pretendim personal nuk mund të bëhet më kundër një vullnetari i cili u shkakton dëm palëve të treta (palët e treta që nuk i përkasin organizatës, përfituesit, vullnetarët e tjerë brenda së njëjtës organizatë, etj.). Pala e tretë duhet të bëjë një kërkesë kundër organizatës për të cilën veprojnë vullnetarët. Vullnetari mund të konsiderohet përgjegjës personalisht në tre raste: gabime të vogla të përsëritura, gabime të rënda, ose në rast mashtrimi.

Ligji për Vullnetarizmin tregon se siguri i detyrueshëm është i nevojshëm për ato organizata ku vullnetarëve u jepet imuniteti i përgjegjësisë civile. Këto organizata janë të detyruara të regjistrohen për një siguri për përgjegjësinë civile. Qeveria Federale, përmes Lotarisë Kombëtare ka financuar një siguri për vullnetarët që punojnë brenda organizatave që nuk mbulohen nga vendimi "i imunitetit".

Ligji për Vullnetarizmin përcakton një organizatë vullnetare si ***"të gjitha shoqatat de facto ose personat juridikë pa natyrë fitimi, duke angazhuar vullnetarë"***. Shoqatat de facto janë shoqata që nuk kanë status juridik dhe përbëhen nga dy ose më shumë persona që organizojnë veprimtari për të arritur një objektiv të natyrës jofitimprurëse "

Akti për të Drejtat e Vullnetarit fillon me një përkufizim të qartë të asaj që mund të kuptohet nga "vullnetarizmi". ***"Vullnetarizmi është një aktivitet i ekzekutuar nga një individ, mbi një bazë të lirë dhe të papaguar, dhe që nuk synon t'i bëjë mirë atij, as miqve të ngushtë ose familjarëve, por synon vetë organizatën, një qëllim të caktuar ose shoqërinë në tërësi, brenda një organizate që nuk ka fitime."***

Ai rregullon çështjet vijuese: vullnetarizmi nga njerëzit në nevojë për ndihmë, rimbursimi i shpenzimeve të bëra nga vullnetarët, përgjegjësia e vullnetarëve, detyrimet e sigurimit, detyra e informacionit dhe sende të tjera. Ai përcakton kriteret për vullnetarizëm nga njerëzit dhe lloje të ndryshme të shtesave të tilla si përfitimet e papunësisë ose përfitimet shëndetësore dhe gjithashtu përcakton kufijtë e shumave që një vullnetari mund të rimbursohet gjatë një viti.

Qeveria federale mban përgjegjësi në lidhje me zbatimin e Ligjit për Vullnetarët pas nxjerrjes së tij dhe ka ngritur Këshillin e Lartë të Vullnetarëve (Frëngjisht: Conseil supérieur des volontaires, Hollandisht: Hoge Raad voor Vrijwilligers, Gjermanisht: Hohen Rates der Freiwilligen).

Në 2019 ligji është ndryshuar në disa pika.

Që nga viti 2015, qeveria flamane ka punuar në një politikë vullnetare të koordinuar flamane. Përveç autoriteteve flamane, autoritetet federale dhe lokale janë gjithashtu të përfshira. Në atë kontekst, Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk u njoh si qendra flamande e ekspertizës për vullnetarizmin.

Zhvillimi i Ligjit për Vullnetarizmin (në nivelin federal) ka stimuluar vetëdijen politike. Shumë studime mbi tendencat tregojnë një vetëdije më të madhe për përfitimet sociale të vullnetarizmit

për të gjitha palët e përfshira, dhe qeveritë lokale gjithashtu kanë filluar të zbulojnë përfitimet e përfshirjes së vullnetarëve në projekte.

Në nivelin e Komunitetit, vullnetarizmi është përmendur në plane të ndryshme të politikave të krijuara nga qeveria Flemish.

Çdo qytet ose bashkësi lokale në vend ka lirinë për të zhvilluar politika vullnetare ose sisteme mbështetëse. Disa komuna kanë zhvilluar politika konkrete vullnetarizmi duke përfshirë organizata që angazhojnë vullnetarë, duke emëruar politikanë që janë përgjegjës për monitorimin e çështjeve që lidhen me vullnetarizmin, përcaktimin e politikave të sigurimit dhe prezantimin e mundësisë për të huazuar ose përdorur materiale dhe strehim falas (ose me një normë të reduktuar), organizatat subvencionuese, etj.

Kuadri institucional

Shërbimi Publik Federal për Sigurimet Shoqërore është përgjegjës për të gjitha rregulloret mbi statusin ligjor të vullnetarëve dhe mbështet Këshillin e Lartë të Vullnetarëve, i cili është gjithashtu një organ i nivelit federal.

Këshilli i Lartë i Vullnetarëve është institucioni kryesor publik që merret me vullnetarizëm. Është themeluar në fund të vitit 2002 nga Ministria e Çështjeve Sociale. Ky organ i përhershëm këshillimor u formua për të këshilluar dhe informuar Qeverinë Federale për çështje që lidhen me vullnetarizmin dhe për të siguruar vëmendjen ndaj problemeve specifike në lidhje me vullnetarët dhe vullnetarizmin në fusha të ndryshme siç janë: sigurimet shoqërore, ligji tatimor, lidhja midis vullnetarizmit dhe tregut të punës, etj.

Këshilli përbëhet nga 25 anëtarë, të emëruar nga mbreti dhe mandati i të cilëve mund të rinovohet pas katër vjetësh. Ministrinë e Komunitetit Flemish, Departamenti i Mirëqenies, Shëndetit dhe Familjes si dhe Kultura, Rinia, Sporti dhe Media janë gjithashtu të përfshirë në mbështetjen e vullnetarizmit në Flanders. Për komunitetin Flemish që flet në Bruksel, Këshilli i Komunitetit Flemish mbështet iniciativa vullnetare në Bruksel.

Në Wallonia dy institucione kryesore janë të përfshira në vullnetarizëm: Ministria e Komunitetit Francez (si institucioni kryesor arsimor) dhe Ministria e Çështjeve Sociale dhe Shëndetit të Rajonit të Walloon (si organizata koordinuese e vullnetarizmit në Komunitetin Walloon dhe Bruksel).

Në nivelin lokal, Këshilli i Lartë i Vullnetarëve vuri në dukje se disa qytete kanë ngritur grupe të përhershëm këshillimi për vullnetarizmin.

Përfaqësimi, mbështetja dhe bashkërendimi i mbivendosjes vullnetare në nivele dhe sektorë të ndryshëm në Belgjikë bëhet përmes aktorëve joqeveritarë që promovojnë vullnetarizmin.

Organizatat kryesore, të krijuara në Flanders dhe Wallonia për të promovuar vullnetarizmin, dhe për të mbështetur organizatat vullnetare si dhe për të lehtësuar bashkëpunimin dhe shkëmbimin e informacionit, janë: Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk,¹⁵ është qendra qendrore, vullnetare kombëtare e komunitetit. Ajo shoqërohet nga një numër qendrash vullnetare rajonale. Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk u krijua në 1977. Ai synon të sigurojë legjislacion dhe rregullore të favorshme për vullnetarët nga Qeveria Belge, si dhe nga Komuniteti Flemish, dhe ta bëjë punën vullnetare të arritshme për të gjithë. Qendra u ofron organizatave vullnetare informacion në lidhje me punën vullnetare dhe punon për të rritur ndërgjegjësimin në lidhje me punën vullnetare.

Shoqata pour le Volontariat, e themeluar në 1972, promovon vullnetarizmin në Belgjikën Franceze-folëse. Qëllimi i shoqatës është të promovojë njohjen më të gjerë të vullnetarëve, statusin e tyre ligjor dhe t'u përgjigjet kërkesave të shoqatave për vullnetarë, trajnim vullnetar dhe informacion më të përgjithshëm. Shoqata synon të inkurajojë një koordinim më të mirë midis vullnetarëve frankofonë që përfshijnë organizata në të gjithë Rajonin e Wallonisë.

Plateforme Francophone pour le Volontariat¹⁶ u krijua në 2002. Objektivi kryesor i organizatës është njohja dhe promovimi i vullnetarizmit.

Shoqata synon të lehtësojë, promovojë dhe inkurajojë vullnetarizmin, si dhe mbështet vullnetarët e sapo angazhuar. Për më tepër, platforma përfaqëson anëtarët e saj pranë institucioneve dhe autoriteteve, të cilat punojnë në sektorin e vullnetarizmit. Platforma gjithashtu ka kryer punë përgatitore para krijimit të Këshillit të Lartë të Vullnetarëve.

Aktorë të tjerë të rëndësishëm joqeveritarë që mbështesin vullnetarizmin (përmes prodhimit të studimeve mbi këtë temë ose mjeteve të bazuara në internet) janë Fondacioni King Baudouin dhe CERA.

Shumica e organeve mbështetëse vullnetare janë shoqata jofitimprurëse. Ky status u jep atyre më shumë autonomi në kryerjen e aktiviteteve të tyre. Gama e aktiviteteve të organeve mbështetëse është pak a shumë e njëjtë. Qëllimi kryesor është të mbështesin vullnetarët, vullnetarët dhe organizatat vullnetare. Shumica e organeve mbështetëse janë të angazhuara për të ndihmuar organizatat që janë aktive në të njëjtën fushë ose fushë të ngjashme (sektoriale) siç janë rinia, mjedisi, socio-kulturor, bashkëpunimi i zhvillimit, të moshuarit, mirëqenia, etj), ose për ndonjë organizatë që angazhon vullnetarë (ndërsektorial). Megjithatë përparësitë mund të jenë të ndryshme, shërbimet e mëposhtme ofrohen nga organizatat mbështetëse:

- Informacion mbi çështjet që lidhen me vullnetarizmin (ligj, rregullore, ndonjëherë të lidhura me situatën specifike sektoriale, etj.);
- Sigurimi i trajnimit;
- Organizimi i konferencave;
- Publikimi i punimeve kërkimore dhe raporteve mbi ligjet dhe rregulloret dhe mbledhja e praktikave të mira;

¹⁵ <https://www.vlaanderenwilligt.be/>

¹⁶ <https://www.levolontariat.be/>

- Promovimi i vullnetarizmit (fushatat përmes mediave masive, ngjarjet, takimet dhe konferencat përmenden më së shumti).

Financimi

Në nivelin federal, me krijimin e Këshillit të Lartë të Vullnetarëve dhe Ligjin federal për Vullnetarizmin, më shumë vëmendje i është kushtuar vullnetarizmit. Këshilli i Lartë i Vullnetarëve merr fonde nga qeveria Federale, çdo vit. Organet e mbështetura vullnetare të decentralizuara marrin mbështetje financiare e cila varion nga 30% në gati 100% të burimeve të tyre financiare. Subvencionet paguhen kryesisht nga Komunitetet Flamande dhe Valone. Në përgjithësi, organet sektoriale të mbështetjes kanë një normë më të lartë subvencioni sesa ato ndër-sektoriale. Qeveria flamande është burimi kryesor i financimit vullnetar në Flanders. Qeveria flamande ngriti qendra mbështetëse rajonale për vullnetarizmin, duke garantuar kështu që mbështetja për organizatat vullnetare është në vazhdim.

Qeveria e Wallonia ofron mbështetje në rritje për infrastrukturën vullnetare. Në nivelin e komunitetit flamand, Vlaams Steunpunt vrijwilligerswerk merr, që nga viti 1994, një grant vjetor nga Ministria e Shëndetësisë, Mirëqenies dhe Familjes. Përveç kësaj, organizata gjithashtu merr dhe grante vjetore nga Ministria e Kulturës, Rinisë, Sportit dhe Medias.

Sa i përket pesë qendrave rajonale, Ministria e Shëndetësisë, Mirëqenies dhe Familjes çdo vit siguron fonde vjetore (për secilën qendër) për zbatimin e programeve të trajnimit dhe kostot e tjera të punës. Pagat e personelit mbulohen nga vetë rajonet.

Fondi Kombëtar i Lotarisë ka qëllimin e ndihmës për individë, agjenci ose organizata të ndryshme që zhvillojnë veprimtari shoqërore, kulturore, arsimore, sportive, filantropike ose fetare. Fondi gjeneron të ardhurat e tij përmes një përqindje të kontribuar nga shuma e taksës së pagueshme nga aktivitetet e lojrave dhe çmimet e pakërkua.

Që nga viti 2006, qeveria Federale, përmes Lotarisë Kombëtare, u siguron Provincave mbështetje financiare për të financuar një politikë të sigurimeve publike që mbulon përgjegjësinë civile brenda organizatave vullnetare që nuk mbulohen nga vendimi "i imunitetit".

Disa fondacione, banka ose kompani të tilla si CERA, Fondacioni King Baudouin, Electrabel, Le Soir etj japin grante për shoqatat.

Peisazhi i vullnetarizmit

Spektori vullnetar vjen në vëmendje në nenin 20 të Kushtetutës (1830), i cili shprehet se "Belgët kanë të drejtë të shoqërohen me njëri-tjetrin dhe kjo e drejtë nuk mund të paraqitet në asnjë masë parandaluese". Statusi i organizatave jofitimprurëse u përcaktua nga një ligj i miratuar në qershor 1921, i cili u siguronte organizatave një status ligjor.

Sipas të dy Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk dhe Association pour le Volontariat, puna vullnetare kontribuon në mirëqenien e shoqërisë belge, për shembull duke siguruar shoqëri për njerëzit e vetmuar, duke e bërë sportin më të arritshëm për të rinjtë midis shumë aktiviteteve të tjera.

Nga perspektiva e qeverisë dhe politikëbërësve, vullnetarizmi kontribuon në qytetërimin aktiv, forcon kohezionin shoqëror në shoqëri dhe mundëson solidaritetin midis njerëzve.

Vullnetarët mund të bëjnë të mundur atë që sektorët e tjerë nuk mundën, mund të hapin kanale ku sektorët e tjerë nganjëherë dështojnë.

Me iniciativën e Fondacionit King Baudouin, u krye një studim i ri mbi vullnetarizmin në Belgjikë. Rezultatet sapo janë botuar në Dhjetor 2020¹⁷.

Të paktën 736,000 njerëz janë angazhuar si vullnetarë për organizata, ose 8% e popullsisë, që kanë kontribuar rreth 200 orë në vit: ky është investimi mesatar i një vullnetari gjatë një viti, ose 4 orë në javë; 143 milion orë në vit: ky është numri i përgjithshëm i orëve të dhuruara nga vullnetarët për organizatat.

Vullnetarizmi është një hapësirë për të krijuar rrjete dhe bashkëpunime midis anëtarëve të shoqërisë. Sidoqoftë, shifrat tregojnë se aksesit për vullnetarizëm mbetet i shpërndarë në mënyrë të pabarabartë. Roli i shoqatave është thelbësor për të promovuar përfshirjen dhe diversitetin brenda vullnetarizmit.

Lidhje të forta midis vullnetarëve dhe organizatave. 48% e të anketuarve kishin qenë aktiv në organizata për më shumë se 5 vjet dhe 37% janë të përkushtuar ndaj saj gjatë një periudhe që varion nga 1 deri në 5 vjet.

Platforma Vullnetare Frëngjishtfolëse (FVP) drejton një faqe në internet ku ekziston një bazë e të dhënave të vullnetarëve që përfshijnë organizata për të ndihmuar vullnetarët e mundshëm të identifikojnë mundësitë e përshtatshme të vullnetarizmit dhe të zgjedhin atë më të përshtatshme, në përputhje me interesin dhe aftësitë individuale dhe që përputhen me nevojat e organizatave. Ky shërbim i përshtatjes është gjithashtu i disponueshëm përmes pikave lokale të shoqatës vullnetare, por vetëm në disa komuna të Belgjikës. Për të festuar 5 Dhjetorin Dita Ndërkombëtare e Vullnetarëve, FVP organizon një javë vullnetarizmi. Mesazhet publike lëshohen me këtë rast përmes pajisjeve të ekranit elektronik në natyrë.

Mjeti kryesor për lidhjen e vullnetarëve me mundësitë vullnetare në Flanders është faqja në internet www.vrijwilligerswerk.be, e drejtuar bashkërisht nga qendra vullnetare flamande, qendra vullnetare e Brukselit dhe pesë qendra të tjera vullnetare rajonale, të cilat ndajnë detyrat e menaxhimit dhe kostot për uebfaqen faqe.

¹⁷ <https://www.levolontariat.be/les-chiffres-du-volontariat-en-belgique>

Përfundime

Vullnetarizmi është një nga format që angazhimi dhe solidariteti i qytetarëve mund të marrë në një shoqëri bashkëkohore. Nëse termi është ndërkombëtar, ideja vjen në shumë forma, praktika dhe perceptime.

Gjatë dy dekadave të fundit, infrastruktura vullnetare dhe vullnetarët kanë fituar progresivisht rëndësi në të gjithë Evropën. Por pavarësisht potencialit që mund të ketë angazhimi vullnetar në pjesëmarrjen aktive qytetare, përfshirjen sociale, cilësinë e marrëdhënieve ndërpersonale, komunitetet elastike dhe ndërtimin e kapitalit shoqëror, vullnetarizmi ende nuk vlerësohet aq sa të fitojë mbështetje të pazezervuar politike dhe sociale që do të trajtojë zhvillimin e vullnetarizmi si një nga politikat horizontale të zhvillimit. Prandaj, është e rëndësishme të vazhdohet me forcimin e mekanizmave dhe mbështetjes së infrastrukturës vullnetare për të siguruar që i gjithë potenciali i vullnetarizmit po punon për të mirën e shoqërisë.

Vullnetarizmi trajtohet në një larmi mënyrash në të gjithë Evropën, në varësi të kontekstit kulturor, historik dhe ligjor të vendit në fjalë. Ajo që funksionon mirë në një vend mund të mos funksionojë aq mirë në një pjesë tjetër të Evropës. Ajo që dihet dhe konfirmohet nga ky punim është se në dy dekadat e fundit infrastruktura vullnetare është zhvilluar në forma shumë të ngjashme jo vetëm në Evropë, por edhe globalisht. Edhe në vendet me një traditë të gjatë të vullnetarizmit, zhvillimi i elementëve kryesorë të një infrastrukture të mirë vullnetare: sigurimi i një mjedisi ligjor dhe institucional, menaxhimi i cilësisë, kërkimi, politika e bazuar në prova, promovimi dhe njohja dhe financimi është bërë gjithmonë e më e rëndësishme kohët e fundit.

Sa i përket rregullimit të vullnetarizmit, praktika gjithashtu ndryshon nga vendi në vend. Ligjet për vullnetarizmin në Kroaci dhe Belgjikë përcaktojnë vullnetarizmin, vullnetarët, organizatorët e vullnetarizmit, si dhe të drejtat dhe përgjegjësitë e tyre, parimet e vullnetarizmit, etj. Vendet me një traditë të fortë të vullnetarizmit (Irlandë, Danimarkë, Gjermani) nuk kanë ligje të veçanta që rregullojnë vullnetarizmin. Në këto vende, disa dispozita ligjore në lidhje me vullnetarizmin mund të gjenden në ligje të ndryshme në lidhje me shëndetin, sigurinë dhe mbrojtjen e të dhënave të vullnetarëve. Fakti që këto vende nuk kanë një ligj të veçantë për vullnetarizmin nuk ishte pengesë që ato të bëhen shumë të suksesshme në zhvillimin e vullnetarizmit. Siç u tha në studimin e Vullnetarëve të UN Trendet Globale në Infrastrukturën e Vullnetarizmit¹⁸, jo e gjithë infrastruktura vullnetare është pozitive dhe se disa ndërhyrje mund të kenë pasoja negative për vullnetarizmin duke qenë kufizuese, shtypëse dhe ekskluzive. Këto raste tregojnë rëndësinë e krijimit të ligjeve dhe politikave stimuluese sesa kufizuese.

¹⁸ <https://www.unv.org/swvr/Vlpaper>

Në rastin e Kroacisë, me një traditë të gjatë solidariteti, por një histori të shkurtër demokratike, vullnetarizmi është rregulluar nga miratimi i ligjeve kombëtare për vullnetarizmin, por ajo ende po lufton me vullnetin politik për të investuar në qëndrueshmërinë e infrastrukturës vullnetare.

Kjo konfirmon rëndësinë e investimit në mbështetjen e vullnetarizmit dhe krijimin e një infrastrukture të përshtatshme për zhvillimin e vullnetarizmit.

Është e zakonshme në të gjitha vendet që organizatat e shoqërisë civile janë bartësit më të rëndësishëm të zhvillimit vullnetar dhe një lidhje kryesore në infrastrukturë. Rezultatet më të mira arrihen kur institucionet shtetërore kanë siguruar kornizën dhe mbështetjen, kanë hapur hapësirë dhe u kanë ofruar burime OSHC-ve për të vepruar.

Më në fund, në Danimarkë, Irlandë, Gjermani dhe Belgjikë, vullnetarizmi po fiton rëndësi në programet që pasqyrojnë kërkesat e reja të ndryshimit të komuniteteve për ndërtimin e një shoqërie elastike dhe të qëndrueshme siç janë fuqizimi dhe përfshirja e grupeve të cënueshme, si dhe integrimi i refugjatëve dhe migrantëve, si vullnetarizmi është bërë një pjesë integrale e përgjigjes ndaj sfidave globale të zhvillimit shoqëror.

Burimet:

https://ec.europa.eu/citizenship/pdf/national_report_be_en.pdf

http://www.alliance-network.eu/wp-content/uploads/2014/05/CEV_Volunteering-infrastructure.pdf

<https://www.volunteer.ie/wp-content/uploads/2021/01/Manual-Making-it-Matter.pdf>

https://ec.europa.eu/citizenship/pdf/doc1018_en.pdf